

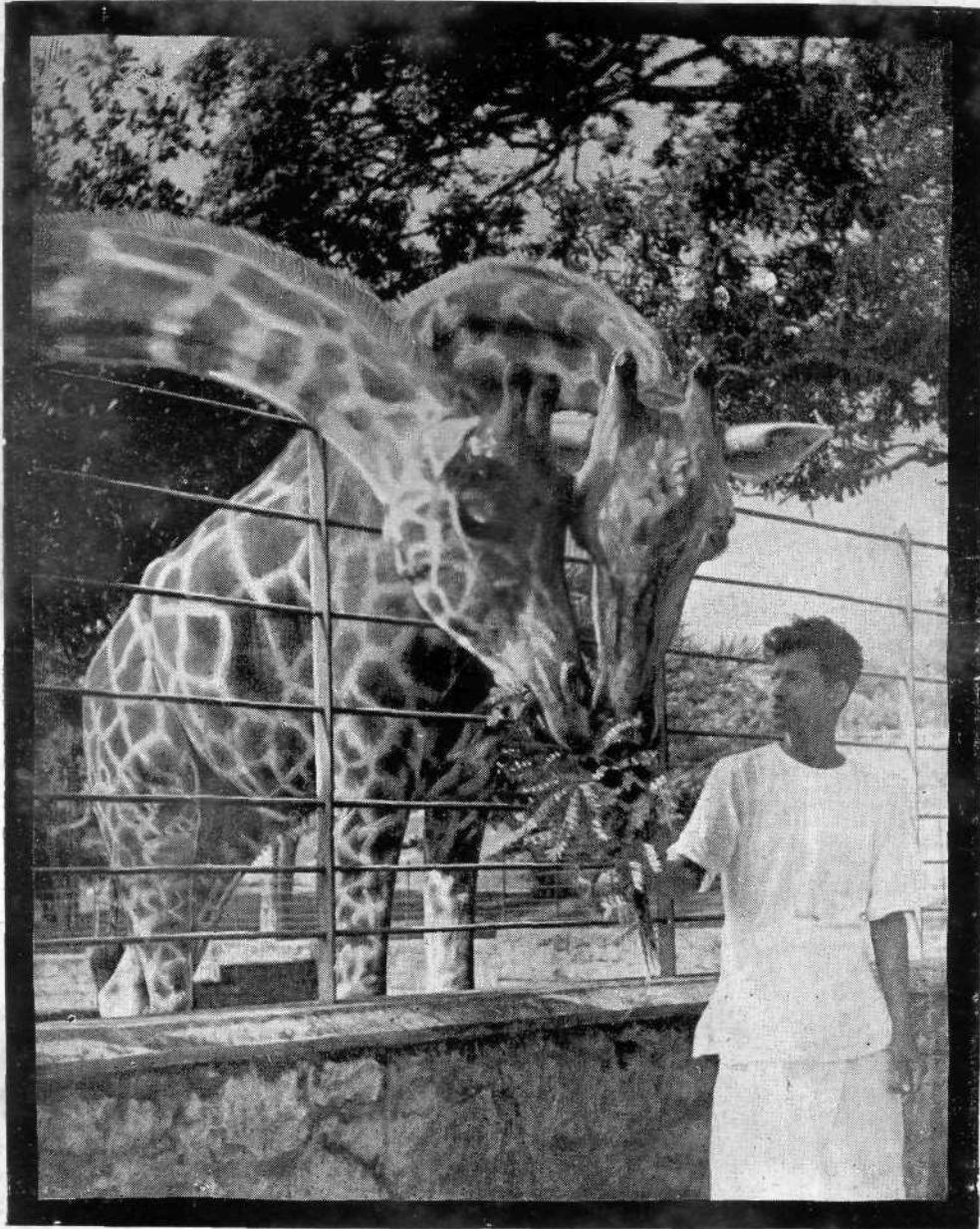
చందమామ

పీట్లుల కథల మాసపత్రిక

M.T.V.Acharaya

CHANDAMAMA
STORY MAGAZINE FOR THE YOUNG

Chandamama Jan. '49

Photo by K. Muthuramalingam

అన్నదమ్ములు

రాజకుమారి... చిన్నప్పు నిటంగిల్ల
కృష్ణాబీళ్ళర్ను వారి,

కృష్ణాబీళ్ల

SARASWATI

సరసవి టూస్ వారి లీచ్....

చంద్రమామ

చించను పూర్వాంగిక

ఈ సంచికలో యావి

చదువుకోండి

వివరము	పేజీ
తేటమాలి	12
మే.మే.మేకపిల్ల	14
పాపిష్టి ముఖాలు	17
లోగుట్టు పెరుమాళ్లు కెఱుక	25
తాత మూకుడు	29
ముఖలింగేశ్వరుడు	33
బంగారు నీళ్లు	41
గొల్లవాడు-విద్యాంసుడు	47
పిల్లల పెంపకం	50
విజ్ఞానంలోని గమ్మతులు	52
ఆంకెల తమాపాలు	53

ఇవన్నిగాక వజిలు, ముగ్గులు,
చిక్కుచదరాలు, చిక్కుబోష్టులు,
ఇంకా, ఇంకా ఎన్నోపున్నై.

చంద్రమామ ఆఫీసు
పోష్టుబాక్సు నెంబరు . 1686
మద్రాసు . 1.

ఆరోగ్యానికి, రుచికరానికి

పూజలకు, వివాహాలకు

గదియారం మార్కు
కర్రాపురము
ఉపయోగించండి.

గోవాలజీ పూరంవహ్ని ట్రాం
ఎంబ్రిడ్జెన్సీ నాయక వీధి. మత్తులు

ప్రసిద్ధాంధ కేంద్రములలో సంక్రాంతి విడుదల!
అ హూ ర్యూ తెలుగు చిత్రము.

ధాయ:	ళిపిం:	క్ర.:	సంగీతము:	అన్నిపైండు దైరెక్టర్:
డి.ఎఱ. నారాయణ	సూర్యనారాయణ	శర్మ	పుండుశాల	కొండయ్య

Distributors for Andhra and Ceded:

CHAMRIA TALKIE DISTRIBUTORS

MADRAS - VIJIAWADA - GUNTAKAL - SECUNDERABAD

For Territorial Rights Apply to:

SOBHANACHALA PICTURES LTD.

TEYNAMPET :: MADRAS

For Mysore:

TALLAM PICTURES CIRCUIT

BANGALORE CITY

అయిర్చేదాశ్రమం లిమిటెడ్ మదరాసు 17

వెష్టర్న్ ఇండియా లైఫ్ ఇన్సురెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్,

హెడ్చాఫీసు :

స తా రా

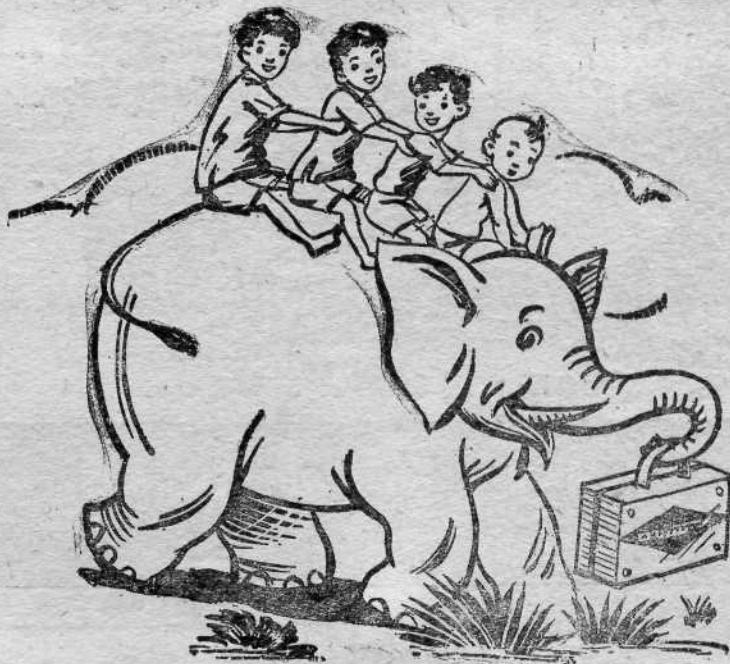
1913 లో

ఫాఫితం

ముందంజ వెట్టన్న సంస్త !

ఆత తృప్తికరమైన 1947 నంబత్సరప లెక్కలు.

హూరీలయన కొక వ్యాపారము	రు. 2,21,00,000 రు మించినది.
అములోపున్న మొత్తప వ్యాపారము	రు. 11,44,00,000 రు మించినది.
జీవిత భీమా సధి	రు. 8,25,00,000 రు మించినది.
మొత్తం ఆస్తిల	రు. 3,50,00,000 రు మించినది.
ప్రీమియముల మొత్తప ఆదాయము	రు. 61,92,000 రు మించినది.
మొత్తప అర్థ నిప్పత్తి	రు. 23% మాత్రమే.
గత లెక్కలప్రకారము బోనసు : యావజ్ఞిత భీమాక రు. 10; ఎన్డోమెంటుకు రు. 8.	
మీరు భీమాచేయుటకు, ప్రాతినిధ్యము వేసించుటకు అత్యంత అభివర్షకమయిన సంస్త.	
వివరములకు :—	శ్రీ జె. ఎన్. రెడ్డి, బ్రాంచి మేనేజరు “పురుషోత్తం చిల్డింగ్స్” హాంటోడ్స్, మదరాసు.

అ బీ నంద న ము లు

మా చి న్ని పా ర కు ల కు

నూతన సంవత్సర ము మీ కు మంగళకరమగుగాక!

మీ బుద్దికుశలతను అ ధి క ప ర చే రసభరిత మైన
విషయ ము ల ను ఎప్పటివలె మీ కు అందజేస్తాము.

మా “భూమినుండి సంపద” అనేసరణిని వచ్చే సంచికనుండి
తిరిగి ప్రారంభిస్తాము.

ది తా తా ఆ యి ల్ మి ల్ కం పె నీ లి మి ట్ డ్

నాజూకుకు ..
నాణ్ణెనికి ..
మన్నికు ..

త్రసిద్ధిగాంచిన పింగాణీ వస్తువులు.

ఇండియా సెరామిక్స్ లిమిటెడ్

సెల్ఫార్మ .. కాళహాస్టి .. మద్రాస

'చందమామ' కు విజంట్లు కావాలి

విజంట్లు లేనిబోట్ల ప్రతి పూరా చిన్న చిన్న
విజంట్లు కావాలి. మీరు విజంటయి కొద్ది
కాపీలు కూడా తెప్పించుకోవచ్చును. మీరు
ప్రతినెలా 2-0-0 పంపుతూ పుండే మీకు
7 కాపీలు పంపుతాము. ఈ పద్ధతిన మీకు
ప్రతినెలా 0-10-0 లాభం పుంటుంది.
పూర్తి విపరాలకు మాకు ప్రాయంది.

చందమామ అఫీసు,
పోస్ట్‌బోక్సు నెం. 1686, మద్రాస - 1.

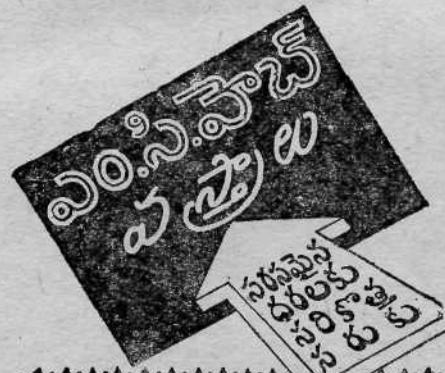
డోంగ్రేగారి బాలామృతం

శిలహారమైన విధింకు పశ్చియున్న.
పండ్లు మొరిచేటమ్మడు అయ్యే విరేచనముల
నిరిపి, ఇలమును, ఆరోగ్యము నిచ్చును.

K.T. Dongre & Co. BOMBAY - 4

ఉ రు కు లు, ప రు గు లు

మీ వీల్లిలలకు చక్కటి, రంగు రంగుల
బట్టల కొనడి. ఒక్కోవాళ్ల ముచ్చులగా
అగువదేబ్బు చూ దం డి. పాలాలపని
అయిపోగానే ఏం కమాషా, ఏం ఆటయ.
ఇంట్లో కట్టుఖనేందుకైనా, బయటికి
వెళ్లేపుడు కట్టుఖనేందుకైనా, అడ్డు
కైనా ముచ్చులకైనా ఆటపాలలతోకిది
కాగేందుకైనా మద్రాసు సహారాచ చేనేత
వస్తోయి రకరకాలవిషిష్టువి. మీపిల్లిన్న
యం, ని. పొచ. నేఱ్య ఎంపోరియంకు
తీసుకుపెళ్లి వాళ్లకు నచ్చిన రంగులను.
మాదిరిలను వాళ్లనే కోరుకొనపప్పుండి.

పిల్లలు ముచ్చులపడెవి ఆన్ని
చెక్కుయి, అడ్డకాయ, గింఘంయ, విందు గుడ్డులు, ఇంటికి,
సర్పికి అలంకరణ గుడ్డులు, జేబు రుమాళ్లు, నావ్కిమ్ము.
తుండ్లు, చక్క దుప్పుల్లు.

మద్రాసు హండిలూం వీవరును ప్రావిన్నియల్
కో. - ఆ పరే టి వె సా సై టీ, లి మి టె ద.,
'హారోవేన్ గ్రాడెన్సు'. 34, పాంతియన్ రోడ్డు, ఎగ్గురు, మద్రాసు.

ఆంత్రవేషమంతటిలోను సంక్రాంతికి
విడుదలగొను

జెయిన్ చుక్కారి

మనసును కలిచేయు అధ్యతనంపుటును
నిండిన లఘుపూష చెల్లించిత్తుపు

శిష్యుడు మద్రాసలాం కోన్. స్టార్ ధిష్టుటరులలోను
ఇతర యిఖకెంద్రయిలలోను త్రుద్యుంపుబడుచున్నది
నాయ్. లుష్మాల్. నారాయణర్థ సబంబిసడ.... డైరెక్టర్: కె.ఎస్.గౌప్యలక్ష్మీన్

చంద్రమామ

పిల్లలకథలమాసాలు

నంపుట 4

నంచిక 1

సంచాలకుడు : చక్రపాణి

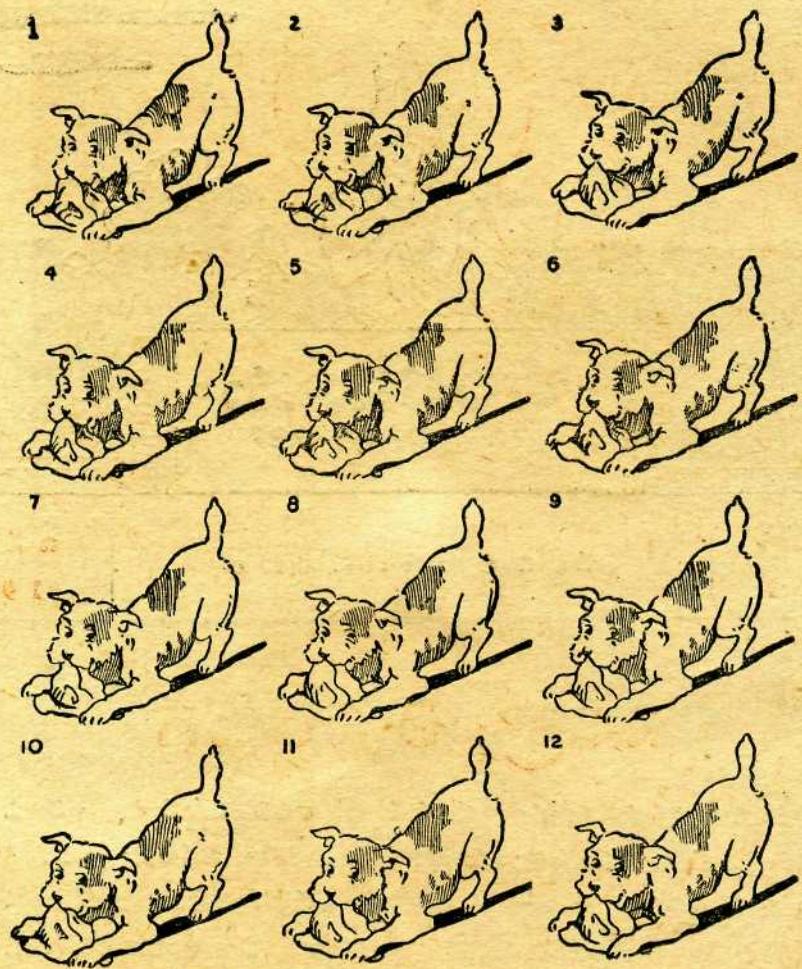
జనవరి

1949

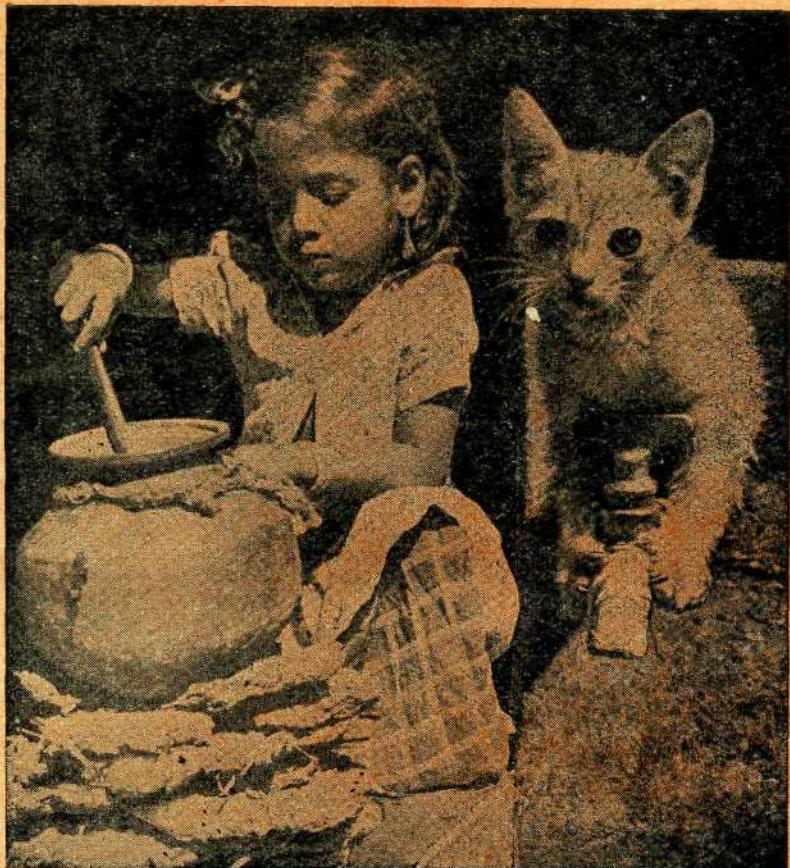
సంక్రాంతి పండుగ

పాపాయిలూ ! మనకు ముఖ్యపండుగ సంక్రాంతి వస్తున్నది. ఇది ఏ ఒక్క మతంవారి పండుగాకాదు. భాగ్యపంతులకూ, బీదలకూ అందరికి పండుగ. అందరూ ఈ పండుగ ఎంతో సంతోషంతో చేసుకుంటారు. ఇంత సంతోషానికి కారణం ఏ మిటో తెలుసునా ? సంక్రాంతినాటికి మన భూములన్నీ పంటలు పండుత్తే; చాలాభాగం పంట యిల్లకుకూడా వస్తుంది. పశువులకు మంచి మేతవుంటుంది. బిచ్చగాళ్ళకు బిచ్చం దొరుకుతుంది. బీదవాళ్లకు పని దొరుకుతుంది. బీదా, బక్కల అందరి చేతుల్లోనూ డబ్బు మెదులుతూ పుంటుంది. అందరూ కడుపునిండా తింటూ సంతోషంగా పుంటారు. ఇంతకంటే నిజానికి పెద్దపండుగ ఏముంది?

మీ చంద్రమామ.

పాపలూ! ఇక్కడ పన్నెందు కుక్కలు వున్నయి చూశారూ. ఈ
 పన్నెందు చూడటానికి ఒకేమాదిరిగా కనిపిస్తున్నా నిజంగా అలా లేవు.
 రండు కుక్కపిల్లలు తేడాగా వున్నయి. ఆ రండు ఏవో కనుకోడ్దండి.
 మీరు కనుకోడ్దండి కపాతే జీవాబుకి చివరి పేజీలలో చూడండి.

చిల్ల : నాకు కాసిని నీళ్లు కొవాలి, కొళాయి వదులుతావా ?

పిల్లి : ఉహుఱ. నాకు పాయపం యిస్తేనేగాని కొళాయి వదలను,

తో టు వూ లి

తోటమాలి బావిసీక్క
తోడ దోపుచు,
అంగవేసి నీళ్ళరోకి
తొంగిధాచెను.

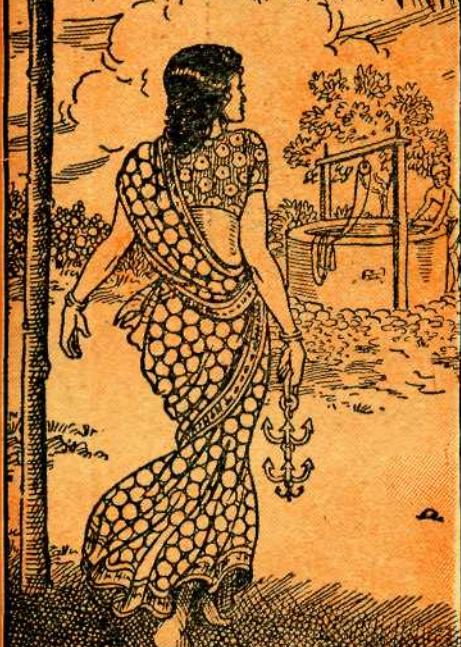
నిప్పుముద్ద వంటి ప్రొద్దు
సీక్క లోపల.
ప్రతిష్టిస్తు వానికంట
బద్ద దంతట.

భార్య నతడు పిలిచి “చూడు
సూర్య నెవ్వరో,
బావిలోన ద్రోసినారు
పాప మాయన ;

ఇంక చావనట్టు లున్న
దివలి కీ డ్రము
క్రింది మచ్చమీద గాల
ముంది తె”మృనెన్.

అఖి రుటీకి తేగ నాత
దందుకొనియెను ;
చేదగట్టి బావిలోకి
చేరవిడిచెను.

గాల మడుగు పట్టి రాతి
మూల నిరికెను,
పైకి చేదబోవ రాక
పటుపటెను.

రచన :

వటు కూరి

మగనిజూచి భార్య చంక
లెగురవేయుచు,
“ఇంద తగుబకొన్న దివలి
కీడ్వు”మనియెను.

మగడు ప్రాణుపట్టి బిఱ
బిగిసి లాగగా,
కొక్కెమూడి వెల్లికలగ
కూలబడియెను;

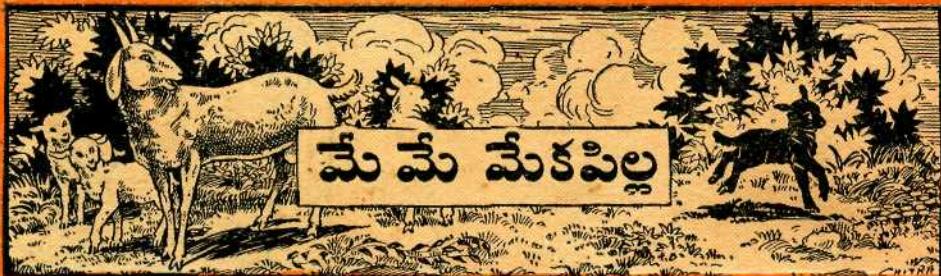
వెన్నుపూన విఱిగి నాల్గు
వెళ్లబెట్టెను.

పెండ్ల మావురన్న దతడు
పెనగి లేచుచు

మింటివైపు చూచి “సూ న్ని
వంటె సూర్యుడు,
ఒక్కదెబ్బ కెగిరి బావి
నుండి మింటికి,
టాకి నిల్చినాడు నా త
డాక తెలిసెనా?”

అంటు సగము తెగినచేద
నతడు లాగెను,
వింటు భార్య పైకి చూచి
విస్తువోయెను.

అనగనగా ఉఫ్ఫ్ అని ఒక ఎరుటి మేక వుండేది. ఆ మే క కు నాలుగు పిల్లలు పుట్టాయి. నాలుగుపిల్లలలోనూ మూడు తల్లిపాలిక. కడసారిది మాత్రం శారు నలుపు. దీనికి మేమే-మేకపిల్ల అని పేరు.

ఈ సంతతిలో మూడు పిల్లలూ తల్లిచెప్పిన మాట విని బుధిగా ఉండేవి. కాని మేమే-మేకపిల్ల మాత్రం గడ్డగాయగా తిరుగుతూ, తగని అల్లరి చేస్తాపుండేది.

ఒక రోజున మేమే-మేకపిల్ల తల్లిదగ్గిరకు వెళ్లి, “ఆహ్లా ఆహ్లా! నాకు ధీల్లిసుల్లానుని చూచిరావాలెనని వుంది. మనిద్దరం కలసి వెళ్దాము. లే, బయలుదేరు” అన్నది.

దానికి తల్లిమేక “పాపా! ఇప్పుడు నాకు చేతినిండా బోలెడంత పని వున్నది. అది గాక, ఇంత చిన్నవా ల్లేమిటి, ధీల్లి వెళ్ళడ మేమిటి, ముల్లానుని చూడడమేమిటి? మీరు పెద్దవా శ్యాయిన తరవాత అందరం కలసి వెళ్దాములే” అని చెప్పింది.

“ఆః? పెద్దయేవరకూ ఎవరు అగుతా రెమిటి? వస్తే ఇప్పుడు రండి, లేకపోతే పొండి, మీ యిష్టం. ఇదుగో నేను బయలు దేరి పోతున్నాను” అని, మేమే-మేకపిల్ల రోడ్డుమీదికి పరుగె త్తింది.

అటువంటి అల్లరి పిల్లల లతో చేసేది ఏమిటి? “సరే, అనుభవించు, నీ ప్రారభం. నిన్న కన్నానుగాని నీ రాతను కనలెదు కదా?” అనుకుని విచారించింది తల్లిమేక.

మేమే-మేకపిల్ల పాడుకుంటూ గంతు లేస్తూ పోతూపుండగా దారిలో ఒక యేరు ఆడ్డం పచ్చింది. ఏరు మేకమ్మును చూసి, “మేకమ్మా మేకమ్మా! నామైనఎవరో కొమ్ము పడవేసి పోయినారు. అది నాకు బయవై పోయి నడువలేకుండా వున్నాను. దానిని కొస్త నమిలేసిపో తల్లి, నీకు పుణ్యం ఉంటుంది” అని బతిమాలింది.

“పాపం, రమ్మున్నారు తిమ్మున్న బంతికి. కొమ్ములు తినటమే పని అనుకున్నావా

నాకు? థిల్లిక పొవాలి, సుల్తానుని చూడాలి.
ఇప్పుడు నాకు తీరికలేదు ” అని చెప్పేసి,
మేమే-మేకపిల్ల మళ్లీ పాదుకుంటూ గింతు
కుంటూ వెళ్లిపోయింది.

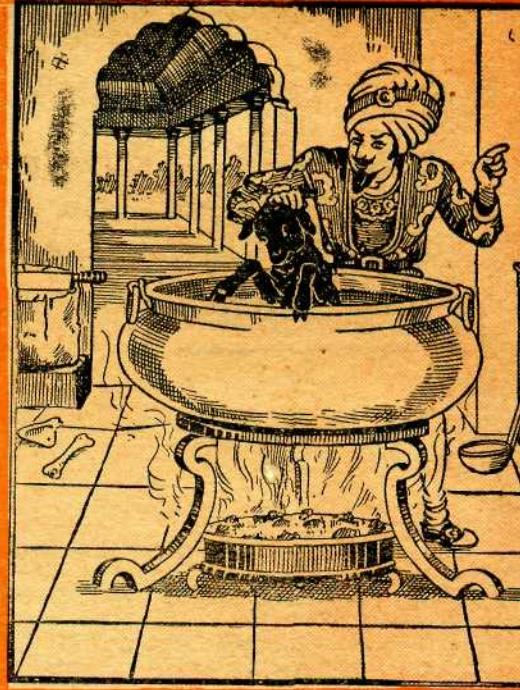
మరి కొంతదూరం వెళ్లేసరికి, ఒక
మండుతున్న మంట కనపడి, “మేకమ్మా
మేకమ్మా! నేను ఆరిపో బోతున్నాను.
ఆల్లదిగో నీ కాలిదగ్గర ఒక పుల్ల ఉన్నది.
ఆది కాస్త ఇలా పడవేసిపో తల్లి, నీకు
పుణ్య ముంటుంది” అని బతిమాలింది.

ఏదుకు చెప్పినట్టుగానే మంటకుకూడా
చెప్పివేసి మేకపిల్ల పరుగెత్తిపోయింది.

మరికొంచెం దూరం పొయేసరికి, ఒక
చెట్టుకింద గాలి కనపడింది. “ మేకమ్మా
మేకమ్మా! ఈ చెట్టుకి ఎవ్వల్లో ముళ్లకంచె
కట్టారు. అదినా విషుక్క గుచ్ఛుకుంటున్నది.
దాన్ని కాస్త లాగిపారెయ్య తల్లి, నీకుపుణ్య
ముంటుంది” అని బతిములాడింది గాలి.

నీళ్లుకూ, మంటకూ చెప్పినట్టుగానే
గాలికికూడా చెప్పేసి మేకపిల్ల పరుగెత్తి
పోయింది.

వెళ్లి వెళ్లి మేమే-మేకపిల్ల చివరకు థిల్లీ
సుల్తాను కోట చేరుకున్నది. ఆ దారిని
పోతూపున్న మనిషిని పిలిచి, “ సుల్తాను

ఎక్కుడ పున్నాడు? నేను చూడాలి” అని
అడిగింది. అతను సుల్తానుగారి వంటలు
సాయిబు. “రా, రా, నీకు సుల్తాను
కావాలా? నేను చూపిస్తాను రా” అంటూ
పకపక నవ్వి మేమే. మేకపిల్లను వంటింటి
లోకి లాగుకొని పోయాడు. అతను పొయ్యి
రాజవేసి, పెద్ద డేగిశా నీళ్లూ పెట్టి, ఆందులో
మేకపిల్లని ఉంచి, డేగిశా మూసిపోయాడు:
పాపం మేమే-మేకపిల్లకు భయం పట్టు
కుంది. నీళ్లవైపు చూసి, “నీళ్లూ నీళ్లూ!
మీరు కాగబోకండి. మీరు కాగారంటే నేను
ఉడికి చవ్విపోతాను” అని బతిమాలింది.

"మాకు కష్టం వచ్చినప్పుడు ఆర్ధినావా తీర్పినావా ? మేము కాగేది కాగేదే " అని నీళ్లు బుడ బుడ కాగడం మొదలెట్టినయి.

ఆప్యుడు మేకపిల్ల నిప్పువంక చూసి, "నిప్పా, నిప్పా! నువ్వు రాజుకోవద్దు. నువ్వు మండినావంటే నేను ఒళ్లు కాలి చచ్చి పోతాను " అని బతిమలాడింది. నిప్పు కూడా నీళ్లులాగానే చెప్పి, మండపాగింది.

చివరకు మేకపిల్ల గాలితే "గాలీ, గాలీ! నువ్వు పిచవద్దు. నీపువిచితే నిప్పు మండు తుంది. నిప్పుమండితే నీళ్లు కాగుత్తె. నీళ్లు కాగితే నేను పట్లు కాలి చచ్చిపోతాను. నా మీద దయతలచవా ?" అని బతిమాలింది.

గాలికి మేకపిల్లమీద జాలి కలిగింది. "ఇందాక దారిలో నేను నిన్ను సహాయం చెయ్యమని అడిగితే, 'అబ్బే, నాకు పని వుంది' అని చెప్పి పరిగెత్తుకు పోయావ. ఇప్పుడు నీకే నాసహాయం కావలసాచ్చింది. చూశావా పాపా! ఏ వేళకు ఎవళ్లతపనరం

వసుందో! అందుచేత ప్రపంచంలో ఎవళ్లు తేనూ ఏ రో ధం పె ట్టు కో కూడదు. ఇప్పుతైనా యింక బుద్దితెచ్చుకుని, వీలై నప్పుడల్లా ఒకళ్లుకు ఉపకారం చేయటం నేర్చుకో. మిడిసిపడి ఎవళ్లమాటా నిర్లక్ష్యం చేయుకు" అని అనేకవిధాల లోధుచేసి గాలి విచటం మానివేసింది. గాలి కదలకుండా పుండెసరికి మంట ఆరిపోయింది. మంట ఆరిపోయేసరికి నీళ్లు చళ్లబడిపోయినయి.

జంతలో పంటలసాయిబు వచ్చి ముల్లి డెగిశా కిందికి దింపి, నీళ్లు ఎంత వెచ్చబడి నయ్యా అని మూతతీసి చూడబోయాడు. మూత తీసితియడంతోనే మేమే - మేకపిల్ల గభీమని డెగిశాలోనించి దూకి తుర్రుమని జంటికి పారిపోయింది. జరిగినదంతా తల్లితో చెప్పింది.

పాపకు గండం తప్పినందుకూ, గాలి దేవుడి బోధవల్ల పెంకితనం ఆణవిగి, బుద్ది వచ్చినందుకూ తల్లి చాలా సంతోషించింది.

పంపిణీ ముఖాలు

చాలకాలం క్రిందట శాంతినగరం అనే పట్టణాన్ని శాంతసింహాడు, అనేరాజు పరిపాలిస్తుండేవాడు. అతని భార్య శాంతిమతీ దేవి అన్నివిధాలా రాజుకుతగ్గ రాణినీ అని పించుకున్నది. వారు తమ ప్రజలను ఎంతో దయతో చూచుకుంటూ, వాళ్ల కష్టముఖాలు ఎప్పటి కష్టాను తెలుసుకుంటూ, తమ పట్టణం పేరు, తమ పేరు సార్థకం చేసుకున్నారు. ఏరికి ఒక్కగా నేక్కడే కొడుకు, ధీరవర్యుడు.

శాంతసింహాడు ఉన్నట్టుండి పాపం, అకస్మాత్తుగ మరణించాడు. తండ్రి మరబించేనరికి ధీరవర్యుడికి నిండా ఆరేండ్లయినానిండలేదు. అందుచేత అతని మేనమామ అయిన దుష్టపాలుడే రాజ్యం చెయ్యిపాగాడు. క్రమంగా అతనికి రాజ్యం మీద కాంక్ష పుట్టింది. ఎప్పలక్కునా తన మేనల్లాడు పెద్దవాడై మల్లి రాజ్యం తిరిగి

తీసుకుంచాడు గనక ఎలాగైనా మేనల్లాణ్ణి రాజ్యం నించి వెళ్లగొట్టాలని దుష్టపాలు డికి దుర్వాఢి పుట్టింది. ఈ దుర్వాఢి మన సులో వుంచుకుని, పైకి ఎంతో ప్రేమగల వాడిలా సటిస్తూ రాజ్యం ఏలసాగాడు.

పదునాలుగేండ్లు గడిచినై. ధీరవర్యుడికి యిప్పాడు ఇరవైయ్యా ఏడు. అన్నిరకాల విద్యలోసూ అరితేరాడు. ఆ ప్యాడు శాంతి మతి తన అన్న ఆయిన దుష్టపాలుడితో, “అన్నయ్యా, ఇంతకాలం నువ్వు క్రేమ తీసుకొని రాజ్యం జాగ్రత్తగా చూశావు. ఇప్పాడునీ మేనల్లాడు పెద్దవాడైనాడు కదా. ఇక వాడి రాజ్యం వాడికి పుప్పగించి నీవు పైయెతున వుండి చూడరాదా !” అన్నది.

“అలాగే నమ్మా ! నేను మాత్రం కాదన్నానా ? కాని నేను రాజ్యం వాడికి ఒప్పగించే ముందు వాడు ఒక ముఖ్యమైన పనిచెయ్యాలి. ఆది చేసేగాని మన రాజ్యం

మనకు నిలవదు. అది నెరవేర్పుటానికి ధీరవర్యుడి కంటే ధైర్యాలిగాని, తెలివ గలవాడుగాని నా కు కనిపించటంలేదు. ఆ ఒక్కపని చేసివచ్చినతర్వాత రాజ్యంతో పాటు నా కూతురినే యిచ్చి పెళ్లిచేసి బ్రహ్మండంగా పర్ణాభిషేకం చేధామని అనుకున్నాను” అన్నాడు దుష్టపాలుడు, ఎంతో నమ్మకం కలిగేటట్టు. రాతి సరే నంది.

ఇకనేం, మర్మాడే దుష్టపాలుడు తన మంత్రివర్గాన్ని చేర దీసుకుని ఆలోచనలు మొదలుపెట్టాడు. ఆ మంత్రులు కూడా

రాజుకంటే మరింత దుష్టులు కావటాన అష్టే క్ర మ లే కు ० డా నే ఒక పాపిచీ ఉపాయం త్వరింది.

“ఇక్కడికి తూర్పుగా ఆ రా మ య దూరాన ఒక భయంకరమైన రాక్షసుడు ఉన్నాడట. ఆ రాక్షసుడు ఎట్లా వుంటాడో, ఎక్కుడ వుంటాడో ఎవరికి తెలియదు. కాని ఇప్పటికి ఎంతోమంది యోధానుయోధులు వాడిని చంపాలని ప్రయత్నించినట్లూ, కాని ఎవరిష్టల్లా సాధ్యంకానట్లూ తెలుస్తాంది. అంతేకాదు. ఆ లా వెళ్లినవాళ్లో ఏ ఒక్కడూకూడా తిరిగిరానట్లు తెలుస్తాంది.

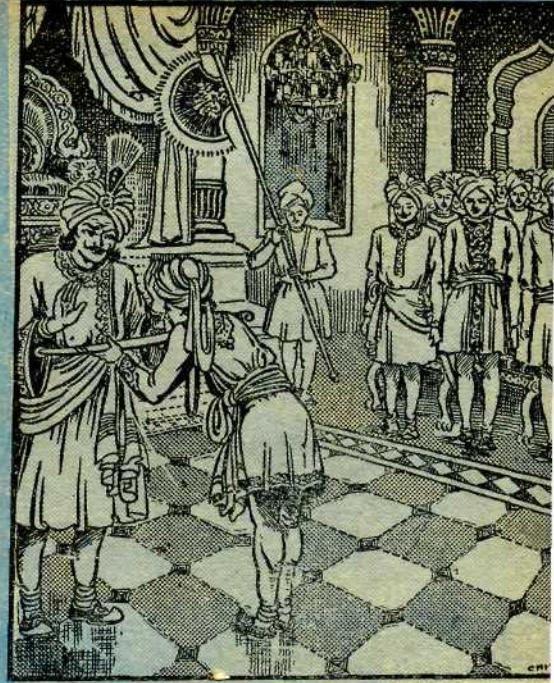
కనక, మన ధీరవర్యుడిని ఆ రాక్షసుడిని చంపిరమ్మని పంపండి. ఇదివరకు వెళ్లిన వాళ్లలాగా యి త నూ తి రి గి రాలేదు. అంతటితో మీ రు నిశ్చింతగా రా జ్యం ఏబుకోవచ్చు.” అని ఉపాయం చెప్పారు.

రాజకి ఈ ఉపాయం బాగా నచ్చింది. వెంటనే ధీరవర్యుణ్ణిపిలిచి యిలాచెప్పాడు:

“ఇంతకాలం నించి ను వ్యు చిన్నవాడి విగా వుండటాన రాజ్యం నేను చూస్తు న్నాను. ఇప్పుడు నువ్వు అన్నివిద్యలూ బాగా నేర్చి పెద్దవాడ వయ్యావ్రకనక యిక రాజ్యం నీకు వదులుదామని నిశ్చయించు

కున్నాను. కాని, దీనికి ముందుగా మనం ఒక పని చెయ్యాలి. అది నీవు తప్ప మరెవ్వరూ చెయ్యలేరని నా నమ్మకం. అపనిని నీవునెరవేచ్చి తిరిగివచ్చిన తర్వాత నా కూతురిని నీ కిచ్చి పెళ్ళిచేసి మంచి ముహూర్తాన పట్టాభిషేకం చేధామని. నిశ్చయించుకున్నాను.

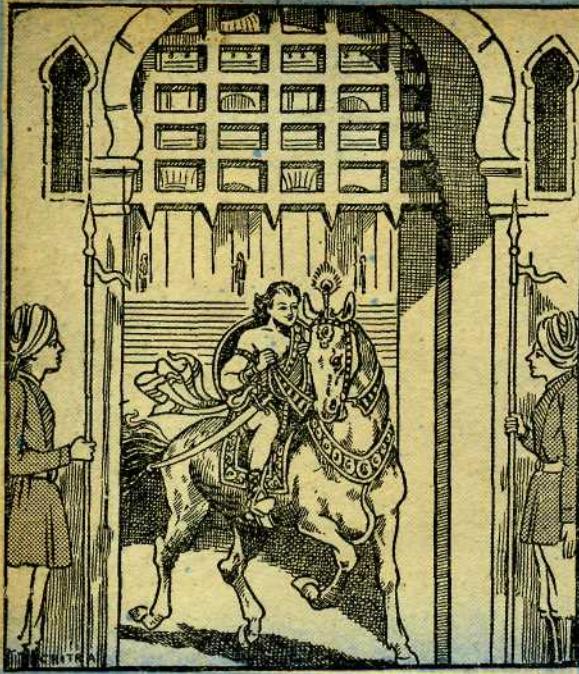
“ ఇక్కడికి తూ ర్యు గా ఆ రా మడ దూరంలో ఒక సముద్రపుట్టున ఒక మాయరాక్షకాసుడు పున్నాడట. వాడుప్రతి ఏదూ ఏదో ఒక రా జ్యోం మీద పడి ఆ రాజ్యంలో ప్రజలని అందరినీ, ఒక్కరి నైనా మిగల్చుకుండా చంపి వేస్తాడట. ఇప్పటికి మన శత్రురాజ్యాలేమిటి, మిత్ర రాజ్యాలేమిటి ఎన్నో వాడిచేతిలో నాశనమై పోయినపట. ఈ సారి వాడు మన రాజ్యం మీద కన్ను వేసిపున్నట్లు నాకు జ్యోతిష్మలు చెప్పారు. కనుక మనరాజ్యం రక్షించు కోవాలంటే వాడిని హతమార్చడం ముఖ్య మైనపని. కనుక, రేపే నువ్వు బయలుదేరి వెళ్లి, ఆ రాక్షసుణ్ణి చంపి వాడితల తీసుకు రాపాలి. ఈ పనిని సువ్వు జయప్రదంగా చేసుకువస్తే మనం నిశ్చింతగా రాజ్యం ఏలుకోవచ్చు. మనగుణ్ణాలలో మంచిదానిని

ఒకటి చూసి తీసుకుపో. నీకు ఒకడాలూ, ఒక కత్తి ఇస్తున్నాను. వాటి సహాయంతో నీపు ఆ రాక్షసుణ్ణి సంహరించి కేమంగా తిరిగిరా” అని చెయ్యే త్రి దీవించాడు.

అంతా విని రాజకుమారుడు, “ ఆలాగే మామా, రేపే బయలుదేరి పొత్తాను. ఒక సంవత్సరంలోగా తిరిగి మీఎదుటికివస్తాను. అలా రాకపోతే నా కేదో అపాయం కలిగి పుంటుందని అనుకోండి.” అని చెప్పి కత్తి, డాలూ తీసుకుని గుణ్ణింమీద బయలుదేరాడు.

* * *

ధీరవర్యుడు ఆలా బయలుదేరి వాయు వేగంతో గుళ్ళంమీద పోసాగాడు. దారిలో యెన్నో కొండలూ, లోయలూ, గుట్టలూ, మిట్టలూ, వాగులూ, నదులూ, ఒక తేమటి అభరికి కాకులుదూరని కారడవులూ, చీమలుదూరని చిట్టడవులూ కూడా దాట వలసి వచ్చింది. అన్నికప్పాలకూ టీచీ, ఇన్నిటినిదాటుకుంటూ ధీరవర్యుడు ఆలా పోతూనే వున్నాడుగాని ఎక్కుడా రాక్షసుడి జాడ కనిపించలేదు. మరికొంత సేవటికి ధీరవర్యుడు ఒక పెద్దవిడారిలోకి వచ్చాడు. కనుచూపుమేర దూరంలో యెక్కుడా

మనుష్య సంచారం కనిపించకపోయేసరికి దారితప్పి పోయానేమోనని ధీరవర్యుడికి భయం వేసింది. గుళ్ళం డిగి, ఆ యెడారి మధ్యంలో ఒక చేటకూర్చుని ఏమి చెయ్యటమా ఆని ఆలోచించసాగాడు. ఇంతలో ఎవరో వెనకనుంచి విషుమీద తల్లిన ట్లని పించింది. ఎవడైనా రాక్షసుడేమోనని ధీరవర్యుడు ఉలికిక్కుపడి ఒక్కసారిగా లేచికూర్చుని కత్తిదూ యిచోయాడు.

కాని తీరాచూస్తే అతనేక వృద్ధుడు. “ఎవరబ్బాయియా, సుఖ్య? ఇంక్కుడికి వెడుతున్నావ? ఈ దారి అసలే ప్రమాద మైనది. అందులో సుఖ్య ఒంటరిగా పోతున్నాశు. బహుశా నీకు తెలియక ఇట్లు పచ్చిపుండవచ్చు. ఇప్పటికెనానా మాటవిని వెనక్కు తిరుగు. లేకపోతే చాలా ప్రమాదాలు కలుగుత్తే నీకు” అన్నాడా వృద్ధుడు.

అప్పుడు ధీరవర్యుడు ఆ వృద్ధుడితో తన మేనమామ తనకు ఒప్పగించిన పని నంగతి చెప్పి, ఆ పనిని నెరవేర్చటానికి తను బయలుదేరివెడుతున్నానని చెప్పాడు.

“ఓయి పిచ్చినాయనా! ఆ రాక్షసుడై చంపటం నీటోటి కుర్రవానివలన అయ్యే పనా? మహమహి యోధులే సగందూరం

పృథివీ వెనక్కి తిరిగి వచ్చేశారు.
ఎందుకు పృథివీ ప్రాణాలు పోగొట్టు
కొంటావే? నామాట విని ఇప్పతికైనా తిరిగి
జంటికిపో." అన్నాడు పృథుడు.

"ఆదేమీ ఉదరదు. ఈ పని చేసిగాని
తిరిగి రానని నేను నా మేనమామ దగ్గర
వాగ్గానం చేసివచ్చాను. వాగ్గానం చెయ్యానే
కూడదు గాని, తీరా చేశాక అది నెరవేర్ప
కుండా తిరిగి వెళ్లటం మా వంశంలోనే
లేదు. దీంట్లో నా ప్రాణం పోయినా సరే
నేను ఈ ప్రయత్నంనించి మా ను కు ని
యింటికివెళ్లుతేను" అని బదులు చెప్పాడు
ధీరవర్యుడు.

ఇంకా నిండా పాతికేళ్లయినా నిండని
ఆ రాకుమారుని ధైర్యపుమాటలు వినేసరిక
పృథుడిక ఎంతో ఆశ్చర్యం కలిగింది.
చాల ప్రమాదమైనపనికి యింతధైర్యాలి
అయిన మేనల్లుట్టి ఎలా పంపగలిగాడా
అని దుష్టపాలుడి యొడల ఎంతో ఆగ్రహం
కలిగింది. "పాపం, ఏమీ ఎరుగని యితనిని
కప్పాలపాలు చెయ్యాలనే దుర్యుద్ధితోనే అత
నిలాచేసిపుంటాడు. ఇందుకు తగ్గ ఉపాయ
మేవైనా ఆలోచించి దుష్టపాలుడికి మంచి
పారం నేర్చాలి" అనుకున్నాడు పృథుడు.

"అబ్బాయి! నీవు చెయ్యుదలచుకొన్న
పనిలో సీకు విజయంకలిగేటట్లు చూస్తాను.
సరే, మరి నీవెంట ఏమేమి ఆయుధాలు
తెచ్చావ?" అని అడిగాడు పృథుడు.

"ఇడుగో ఈ డాలూ, కత్తి తెచ్చాను"
అని ధీరవర్యుడు అవి రెండూ చూపిం
చాడు. అవిచూసి పృథుడు పకపకానవ్యి,
"భలే ఆయుధాలు. పైగా ఇవి చూడబోతే
మీ తాతలనాటివిలాపునైన్. పీటితోనా నువ్వు
రాక్షసుడిని చంపటానికి బయలుదేరావ"

అన్నాడు. ధీరవర్యుడు యిది విని చిన్న
బోయాడు. ఇది చూచి పృథుడు, "సరెలె

యువ్వడు దీన్నిగురించి విచారించటం ఎందుకు? సరే, ప్రస్తుతం మనం బయలు దేరేముందు నుఫ్వ నీ డాలుని తళతళ మెరిసేలాగున తేము. నీ ముఖం నీకు అధ్యంలో కనిపించినట్లు నీ డాలులో కని పించేటంతగా మెరుస్తుండాలి. ముందు యిది చెయ్యు” అన్నాడు.

ధీరవర్యుడు అలాగే తన డాలుని తళతళ మెరిసేలా తేమాడు. వృద్ధుడుకూడా ధీరవర్యుడి నేర్చుచూసి చాల మెచ్చుకున్నాడు. “భేష! అలా పుండాలి.” అని అతని భుజంమీద తట్టాడు.

ఇదంతా అ యి న త ర్యా త వృద్ధుడు ముందు, అతని వెనుకనే గుఱ్ఱిమీద ధీరవర్యుడూ బయలుదేరి పోసాగారు. నడుస్తూ నడుస్తూ వృద్ధుడు ఒక్కసారిగా మాయమయ్యాడు. ధీరవర్యుడికి చాల భయం వేసింది. చుట్టూ చూశాడు—ఎక్కుడా వృద్ధుడి జాడ కనిపించలేదు. అలా చూస్తూ పుండగా, వృద్ధుడు వందగజాల దూరంలో గాలిలో తేలిపాతూ పున్నాడు.“ఇదేమివింత! ఇప్పటి దాకా నాతేపాటు నడుస్తున్నవాడు యిలా పక్షిలా ఎలా గాలిలో తేలిపాగలిగాడు?” అనుకుంటూ ధీరవర్యుడు వృద్ధుడి వంకపరికగా చూడసాగాడు. అప్పుడు వృద్ధుడి కాళ్ల చెప్పులకు రెక్కలు పుండటం ధీరవర్యుడికి కనిపించింది. “శిహే, ఇదా సంగతి!” అని మనస్సులో అనుకుని ధీరవర్యుడు తనగుణ్ణాన్ని మరింత వేగంగా తేలసాగాడు. కానీ, వృద్ధుడై కలుసుకోవటం మాత్రం ధీరవర్యుడికి సాధ్యంకాలేదు.

ముందు గాలిలో పోతున్న వృద్ధుడు ఒకసారి వెనక్కుతిరిగి “ఏమోయే, మనమడా, గుఱ్ఱిమీద వస్తున్న కూడా నుపు, పాపం, చాలా వెనకపడ్డావేం? ఇంతేనా నీ బలం!” అని వెక్కిరించినట్టుగా అడిగాడు. తను

కాళ్లకు రెక్కల చెప్పులు తొడుకుగ్నన్న
సంగతి, ధీరవర్యుడు కనిపెట్టలేదనేనమ్ము
కంతోనే వృథాడు యిలా అన్నాడు.

“మీరు తొడుకుగ్న లాంతి రెక్కల
చెప్పులు నాకూ పుంటే గుణ్ణాన్ని వదిలేసి
నేనూ వస్తాను. అప్పుడు తెలుస్తంది ఎవరు
వెనకపడేది ? ” అన్నాడు ధీరవర్యుడు.

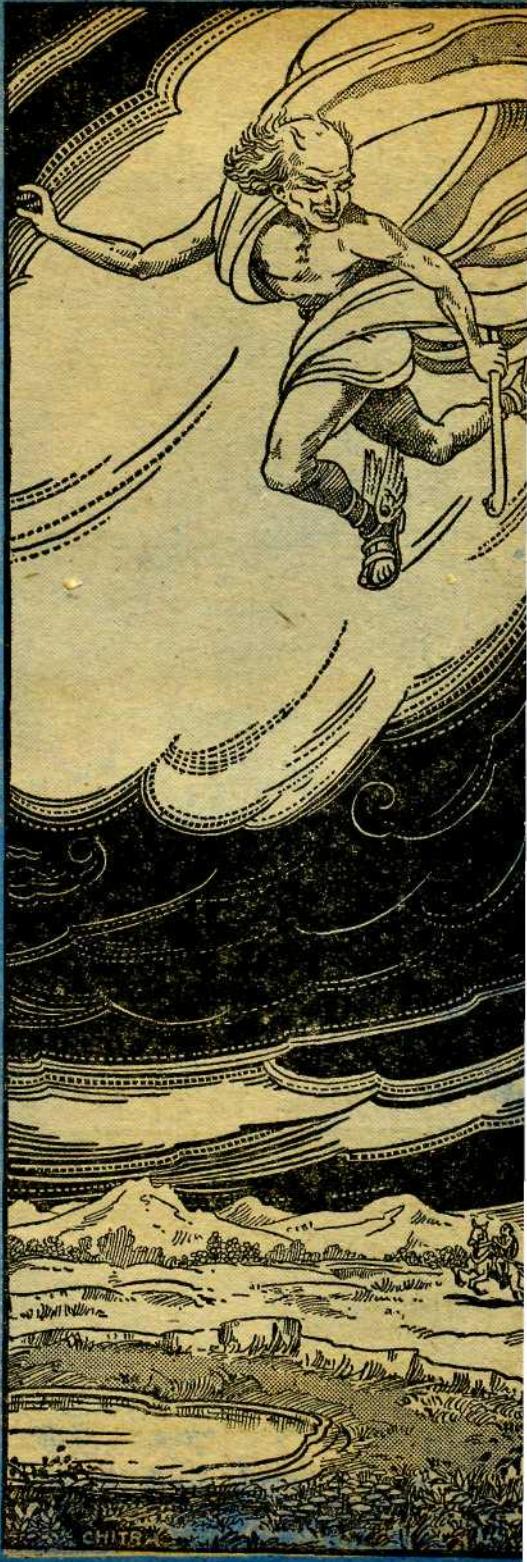
“ఓహో, కనిపెట్టావన్నమాట ! ఎలా
గీనా తెలివిగల బుర్రనీది. సరే, యిప్పుడు
నీకు మరో జత చెప్పులు తేవటం కుదరదు.
యిదుగో, ఈ క్రమ చేతితో పట్టుకో. ఇక
సుహృద్య నాతోపాటు గాలిలో తే లిపో తూ
రాగలుగుతాపు” అని చెప్పి తనజేతిలో వున్న
క్రమిని ధీరవర్యుడివైపు విసిరివేళాడు.

ధీరవర్యుడు అది చేతపుచ్చుకోగానే
తనూ గాలిలో తేలిపాసాగాడు.

దారిలో ధీరవర్యుడు ఆ ది గా డు—
“ఆరాక్షసుణ్ణి గురించి చెబుతానన్నారుగదా
ఇప్పుడు చెప్పండి” అని.

అప్పుడు వృథాడు యిలా చెప్పసాగాడు:

“ఆరాక్షసుడు సామాన్యమైనవాడు
కాడు. వాడి ఒళ్లు గట్టి లోహంతో చెయ్యి
బడి పుంటుంది. పలుగులతోనైనా బ్రిద్దలు
చెయ్యటానికి సాధ్యంకాదు. పెద్దపెద్ద

కోరలతో మాడబూనికి చాల భయంకరంగా వుంటాడు. వాడికి మూడు తలలు వుంటై. తలమీద వెంటుకలకు బండులు లెక్కలేనన్ని పాములు బుసలుగొడుతూ వుంటై. వాడికి బంగారులా మెరినే రెక్కలుకూడా వుంటై. వాటి సహాయంతో వాడు ఆకాశంలో ఎగరగలడు కూడా. అన్నిటికన్నా ఆశ్చర్యకరమైన సంగతి ఒకటి వుంది. ఎవరైతే వాడివంక చూస్తారో వాళ్ళు ఆపత్తంగా నిలుపున రాయిగా మారి పోతారు. కనుక నుప్పు ఆ రాక్షసు ణ్ణి చంపాలంటే వాడి దగ్గరికి చేరడమే ఎంతో కష్టం. ఒకవేళ ఎలాగైనా అక్కడికి చేరు కున్నావే అనుకో. వాడివంక నుప్పు చూడ కుండా, కళ్ళు మూసుకుని వాడిని చంపాలి. మరి, యిష్టాడైనా చెప్పి ఈ పని

మానుకునిపోతావే, కాదు కూడదు చేసి తీరతానంటావే.”

“అలాంటి పెరికిపందని కానని మొదటి చెప్పాను. వెనక్కు తిరిగిపోవట మనేది కలలో వార్త. నా ప్రాణింపోయినా సరే ఈ ప్రయత్నంమానను” అన్నాడు ధీరపర్చుడు.

“సరే యిప్పాడు మనం ముగ్గురు గుడ్డి వాళ్ళాడగ్గిరికి పోవాలి. ఈ పని జయ ప్రధంగా ఎలా చెయ్యాలో చెప్పగలిగింది ఆ గుడ్డివాళ్ళే.” అన్నాడు పృథ్వుడు.

“ఎవరా ముగ్గురు గుడ్డివాళ్ళు? వాళ్ళు ఎక్కడ వుంటారు?” అని ఆత్రంగా అడి గాడు ధీరపర్చుడు.

[ఆ గుడ్డివాళ్ళాపరో, పృథ్వుడేమి చెప్పాడో, ఆ తర్వాత ఏమి జరిగిందో వచ్చేనెల చందమామలో చదవండి.]

లోగుట్టు పెరుమాళ్ళకేరుక

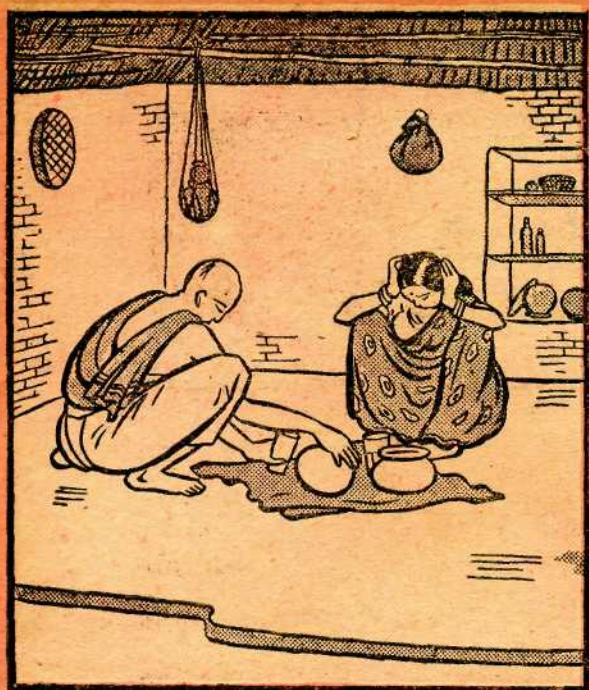

పూర్వకాలంలో పెరుమాళ్లు అనే భక్తుడు ఫలం పెరుమాళ్లకే వదిలివేయంది. దాన ఉండేవాడు. అతను ఊరూరా తిరిగి, ధర్మాలు విరివిగా చేయంది. ఇదే మాన దేవుడి మహిమల సుగురించి కథలు పులకు ముకిమార్గం.....” అని యా చెబుతూ పుండుటం, ప్రజలకు వేదాంతం విధంగా పెరుమాళ్లస్వామి ఉపన్యాసం బోధిష్టు పుండుటం పనిగా పెట్టుకున్నాడు. ఇస్తూపుంటే, విన్నవాళ్లకు వల్ల జలదరిం ఆతను గాప్యబక్తుడని అందరూ నమ్మే చేది. ‘ఇక ఈ లోకమెందుకు, ఈ పంపార టందుకు తగినట్టుగా పెరుమాళ్లు గిడ్డం మెందుకు?’ అని వాళ్లకు వైరాగ్యం చెంచి, కా ఏ గుర్తులు కట్టుకునేవాడు. కలిగేది. అందుచేత అనేకమంది వెంటనే రుద్రాక్షమాలలూ అ వీధి వేసుకొనేవాడు. ఆయనకు శిష్యులైపోయేవారు.

అతను ఊరూరా తిరిగి ఉపన్యాసించేవాడు.

“అన్నలారా, అక్కలారా, తల్లులారా!.. తండ్రులారా! ఎల్లప్పుడూ సత్క్యమే పల కండి. ఎవళ్లనూ మోసంచేయకండ. పుణ్యకార్యాలు చేసి తరించండి. నీ సామ్మానా సామ్మా అనే భేదబుద్ధి పెట్టుకోకండి. కర్మ, అనగా పని చేయటమే మనవంతు,

శిష్యులు ఎక్కువగా చేరి, వాళ్లకు తన మీద బాగా భక్తి కుదిరిన తరువాత అతను పూజలకూ, అభిషేకాలకూ, ఆరాధనలకూ డబ్బు తెమ్మనేవాడు. ఇలా వసూలయిన ధనంతో పిట్టకయినా తెలియకుండా ఒక బిరువయిన బంగారు విగ్రహం చేయంచి దామకొన్నాడు.

పెరుమాళ్లు వేసే పై వేషం చూచి, శిమ్ములంతా 'స్వామివారు నిజంగా మహాను భావుడు, ఈ ప్రపంచంలో ఆయనకు ఏమి కావాలె? ఇటువంటి సద్గురువు దీరకటం మన హర్యవుణ్ణి విశేషం' అని వాళ్లలో వాళ్లు అనుందించేవారు.

త్వరలోనే స్వామివారి కీర్తి కుగ్రామాలకు కుడా పాకిపొయింది. ఎక్కుడైడితే అక్కడనే రొంతోమంది ధనవట్లలు ఆయన శిమ్ములుగా చేరి ముక్కిమార్గంకోసం అప్రయించేవారు. అందరూ, 'మా ఇండకి యించుకోన్నారు.

రండి' అంటే 'మా యింటికి రండి' అని పోటీలువడి గురువుగారిని భిక్షకు పిలిచే వారు. ఎవళ్లమట్టుకి వాళ్లకే ముందుగా మోక్షమార్గం తెలుసుకోవాలని కోరిక. ఆ పోటీలో ఏ ఒక్క శిమ్ముట్టీ కాదనటానికి స్వామిమనస్సాప్చేదికాదు. ఐతే, అందరి ఇళ్లకూ వెళ్లి శిమ్ములందరినీ సంతోష పెట్టడానికి ఆయనకు కాలం చాలెదికాదు.

అయినా, పెరుమాళ్లు స్వామి ఎన్నే గ్రామాలు తిరిగారు. ఎంతోమంది శిమ్మల దగ్గర ఇంతులప్రకారం భిక్ష లు ఆరగించారు. వాళ్లను సంతోషపెట్టి, ముక్కిమార్గం చూపించారు.

చివరటు ఒకనాడు, స్వామికి భిక్ష చేయటం ఒక పేదశిమ్మని వంతు వచ్చింది. స్వామివారు వస్తాననటమే చాలు, గిన్నె ముంతా తాకట్టు పెట్టయినా సరే భిక్ష చేయాలిసించేకాని, 'సావల్ల కాదు' అనటం సిగ్గుచేటు, పైగా పాపం చుట్టుకుంటుంది అని ఆ శిమ్ముడూ, అతని భార్య నిశ్చ అప్రయించేవారు.

చంద్రమా ము

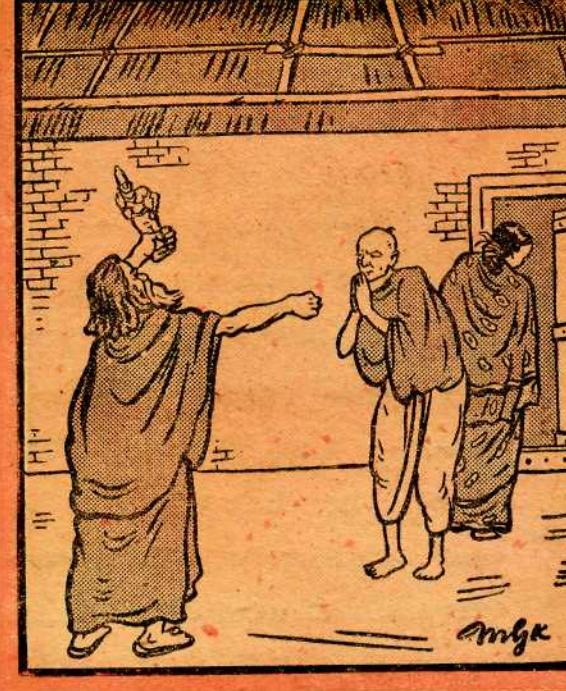
అనుకున్నట్టుగా భిక్షజరిగించి. “శిష్యా! అనేకచోట్ల భిక్ష జరిగింది. కాని, నీ మొస్తరుగా ఎవర్ఱా చేయలేకపోయారు. కాని, నీవు పేదవాడివని విన్నా మే? ఇంతవక్కుగా ఎలా చేశావే?” అన్నారు స్వామి.

దానికి బదులుగా “స్వామీ! అంతా పెరు మాళ్ళుకెరుక!!” అని మాత్రం శిష్యుడు జవాబు చెప్పి పూరుకొన్నాడు.

‘సరి, మనంబోధించిన వేదాంతం వీడికి బాగా తల కెక్కింది’ అని స్వామి మన స్నులో సంతోషించాడు. “శిష్యా! నీ గురు భక్తికి మా ఆత్మ చాలా అనందించింది. మరి నాలుగురోజులు యిక్కడనే వుండి, నిన్న తరింపజేసి మరి వెళతాము” అని స్వామి సెలవిచ్చారు.

‘ఈ పేదవాడిమీద నేమిటి, స్వామికి యింత అభిమానం కుదరట మే మి టి? ఇందులో ఏదో విశేషం ఉండితీరాలి’ అని ధనవంతులైన తక్కిన శిష్యులు అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు.

అయితే, స్వామియిచ్చిన ఆజ్ఞకు ఈ పేద శిష్యుడికి మాత్రం గుండెలో రాయి

పడింది, మొదటిరోజు భిక్షకే, ముంతా మూకుడూ తాకట్టుపెట్టవలని వచ్చే. ఇంత నాలుగురోజు లుంటానంటున్నాడు స్వామి. ఏం చేయాలి?—

పేదశిష్యుడు దైర్యంతే స్వామి ఆజ్ఞను శిరసావహించాడు. ఈప్యానంలో చెప్పిన స్వామివారి బోధలన్నీ ఈ శిష్యునికి బాగా జ్ఞాపకమున్నాయి. “నీది నాది అనే భేదబుద్ధి పనికిరాదు. కర్ను, ఆనగా పనిచేయటమే మనవంతు. ఫలం పెచుమాళ్ళకే వదిలే యండి...” అని చెప్పిన మాటలు మన స్నులో గుర్తుపుంచుకున్నాడు.

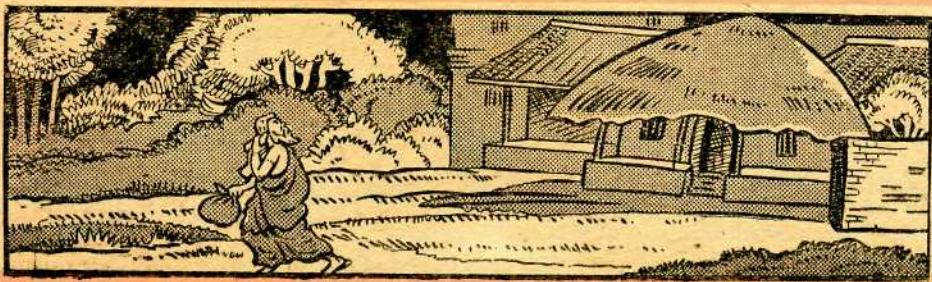
పేదశిష్టుని యింట్లో పెరుమాళ్లు స్వామికి నాలుగురోజులూ చాలా గొప్పగా భిక్ జరిగింది. స్వామి శిష్టునిభక్తికి మెచ్చుకొని, ఎక్కువగా దీవించాడు. అయితే, స్వామికి ఏదో సందేహం కలిగినట్టు కనపడేవాడు. ప్రతిరోజునా శిష్టుని విషయానికి పిలిచి, “శిష్టు, నీవు పేదవాడివని విన్నామే? ఇంత వైభవంగా ఎలా భిక్ చేయగలుగుతున్నావు?” అని ఆశ్చర్యంతో అడిగేవాడు. అలా అడిగినప్పుడు శిష్టుడు “స్వామి, అంతా పెరుమాళ్లు కెరుక!” అని మాత్రం నమాధానం చెప్పి శ్వారుకొనేవాడు.

అయిదు రోజులూ అయిన తరవాత స్వామివారు మరొకగ్రామానికి మకాం మారుద్దామని ఏర్పాటు చేసుకొన్నారు. వెల్లే ముందు పేదవాడైన ప్రియశిష్టున్ని బాగా దీవించి, ముక్కిమార్గానికి కావలని నిన్నాడు.

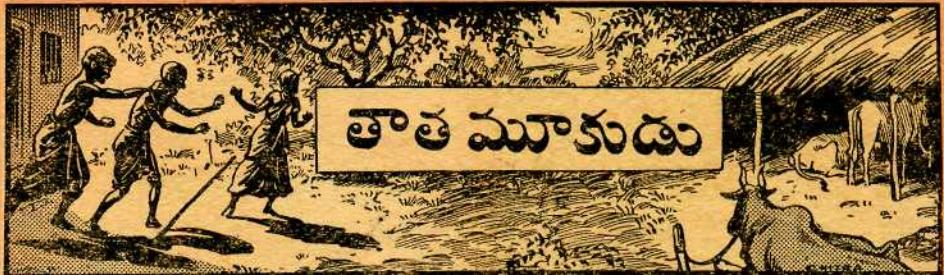
మర్మలు అన్ని చెప్పారు. శిష్టుడు మళ్లీ ఒక ప్రసారి “స్వామి, అంతా పెరుమాళ్లు కెరుక!” అని చెప్పి గురువుగారివద్ద సెలవుతీసుకొన్నాడు.

స్వామివారు కొత్త మకాం చేరుకునే లోపల రహస్యంగా ఒకసారి విగ్రహంతీసి చూచుకొన్నాడు. చూచేసరికి ఏమున్నది!— ఆరపీసె బంగారపు విగ్రహమూ అయిదు తులాల బరువయినా లేదు, లోపలంతా గుల్లయిపోయి వుంది!!

పెరుమాళ్లు పేదశిష్టున్ని మనమ్మలో తలుచుకొని “ శిష్టు! లక్షలాది జనానికి వేదాంతంబోధించాను. కాని నేను తరించే మార్గం కనుక్కొలేకపోయాను, ఈ నాటికి నువ్వు బయలుదేరి నాకళ్ళకు పట్టిన మాయ పార తుడిచివేశానేయ!” అని అంటూ, కుప్పగా కూలబడిపోయాడు.

తాత మూకుడు

ఒక హల్లో వెంకయ్య అనే కాపు ఉండే వాడు. అతను చాలా కష్టజీవి. కనుకనే, తనకు తండ్రి విడిచిపోయిన ఆరు ఎక రాల పాలాన్ని కొద్దికాలంలోనే అరవై ఏక రాలు చేయగలిగాడు. అంతేకాదు. తను నివసించబానికి అన్ని సదుపాయాలూ కల ఒక మేడకూడా కట్టించుకున్నాడు.

అన్నీ బాగానే వున్నయిగాని, అతనికి ఒక్కటే లోటు!— సంతానం లేకపోవటం.

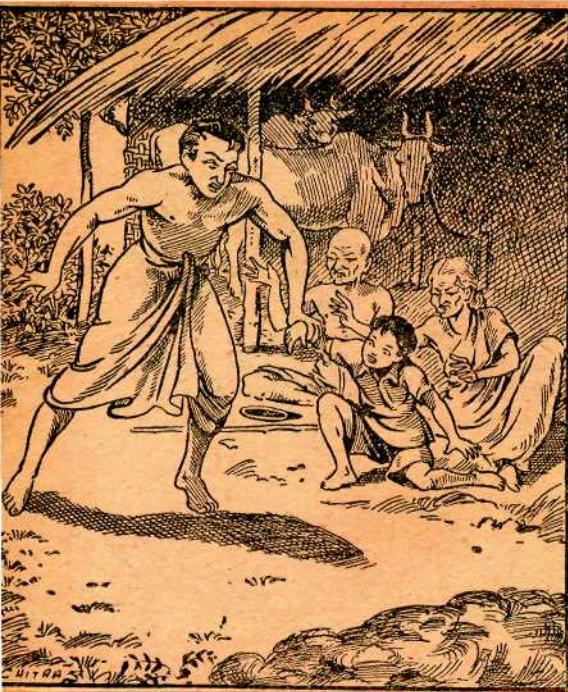
"తిండిగుడ్డలకు లోపంలేకుండా భగవంతుడు ఏదోళంత క లు గ జే శా దు. తల దాచుకునేందుకు వసతికూడా ష న్న ది. కాని ఏం లాభం! అనుభవించబానికి ఒక్క నలుసుఱా లేకపోయో" అని చెప్పి అతను వాపాతూ ఉండేవాడు.

కొంత కాలానికి సింహావలం దేముడి దయవల్ల ఒక కుమారుడు క లి గా దు. సింహాద్రి దయవల్ల ఫుట్టినపిల్లవాడు కాబట్టి వానికి సరిసిమ్మ అని పేరుపెట్టారు.

నరసిమ్మకు పుట్టుకతోనే లోభగుణం పర్చింది. అతను చూడగా ఒకల్లకు పెట్ట నిచ్చేవాడు కాదు. తలిదంద్రులు ఎవళ్లకయినా దానం ధర్మం చేసుకోబోతే పెద్ద గోల చేసేవాడు. 'ఆ.. చిన్నపుటి గుణాలు పెద్దయిన తరువాత ఉంట య్యా, బుద్ధి మారకపోతుందా!' అని వెంకయ్య భార్యా అనుకునేవాళ్లు. కాని, నరసిమ్మ పెద్దవాడయినా, ఈ దుర్యళం మారలేదు.

'ఇక ఇది పనికాదు. ఆబ్మాయికి పెళ్లి చేస్తే, కొడలే వాడికి ధర్మగుణం నేర్చుంది; ఇంటికోడలువల్ల నెకదా కుటుంబ గౌరవం నిలబడేది' అని ముసలివాళ్లు ఆశించి, ఒక చక్కటిచుక్కను చూసి నరసిమ్మకు ముడిపెట్టారు.

అయితే—ఇదివరకల్లా ఇతరులవిషయం లోనే కొడుకు లోభగుణం కనపడేది కాని, కొడలు పచ్చాక పాపం, ముసలివాళ్లు బతుకుకే మోసం వచ్చింది.

ఎక్కువ కర్మ కాకుండా పుండాలనే
పుద్దేశంతే నరసిమ్మ ఎటువంటి దుర్మా
ర్గ పు పని చే శా డో తెలుసా? — తల్లినీ
తండ్రినీ పశువుల పాకలో ఉండ
మన్నాడు. ఆ రాఘులోనే ఇద్దరకూ
చెరి వక కుక్కిమంచమూ వేయించాడు.
పక్కకూ, కప్పకోటానికి రెండేసి చింకి
బోంతలు ఇచ్చాడు. ఇవనీ అటుంచి, వారికి
మూకుడు ఒకటి కొనియిచ్చాడు. భోజనాల
వేళ నరసిమ్మ వంటవాడిని వెంటబెట్టుకు
వెళ్లి, వాళ్ళకు ఆ మూకుడులో చాలీ చాలని
మెతుకులూ, ఇంతగంజీ పోయిస్తుండేవాడు.

ముసలికాలములో ఆ సరా అప్పతాడని
వెంకయ్య దంపతులు కు మారు డి పైన
కొండంత ఆ శపెట్టుకొని పున్నారు. కానేతే,
వారు తలచింది ఒకటీ, ఇప్పుడు జరుగు
తున్నది వేరికటి. ఈ దురవస్థకు వారు
విచారపడ్డారు. ‘శాని లే, ఎప్పటికయినా
పీడికి కొడుకు పుట్టకపోతాడా, బుద్దిచెప్పక
పోతాడా’ అని ముసిలి దంపతులు వాళ్లలో
వాళ్లు ఆనుకొని తృప్తిపడేవారు.

వాళ్లు నేటివాక్యం ఫలించి, మరి కొద్ది
కాలానికి నరసిమ్మకు ఒక కుమారుడు
పుట్టాడు. పుప్పు పు ట్టి గా నే పరి మ ?
స్తుందని పెద్దలు ఆంబారు. నరసిమ్మకు
కుమారుడు కలగగానే, పిల్లవాడు తాతను
పోలినాడనీ, ధర్మబుద్ధికలవాడనీ అందరూ
అనుకున్నారు. గుణాలనుబట్టి పిల్లవానిని
ధర్మన్న అని పిలుస్తూ వచ్చారు.

ఆయితే, లోకులు చె ప్పు కో గా విని
అనందించడమేగాని, ముద్దుల మనమడిని
కంటారా చూడటానికి, ముచ్చ టతీ రా
ఎత్తుకోటానికి వెంక య్య దంపతులు
నేచుకోలేదు! ఏమీ అంటే, తాత
అవ్యాల దగ్గరకు ధర్మన్నని పోనిప్పుకుండా
నరిసి మ్మ తగిన కట్టుదిట్టంచేశాడు.

అయినా, ధర్మన్నకు ఉంపు రాగానే పశువులపాకలో జరిగేసంగతులన్నీ తెలుసు కొన్నాడు. తండ్రి తనను మేడమీదనే ఉండమని బలవంతపెట్టినా, పశువుల పాకలోనే ఉండి, తాతోనూ అప్యతోనూ చనపుగా మసిలేవాడు. ఎంతచేసినా నరి సిమ్మ కొడుకును మందలించలేక ప్రతిరోజునా నరసిమ్మ దగ్గర

పుండి ముసిలివాళ్ళకు మూకుడులో గంజి పోయించేటప్పుడు ధర్మన్నకూడా తండ్రి పక్కనే పుండి ఏదో ఆలోచిస్తాపుండేవాడు.

ఈలా పుండగా, ఒకనాడు భోజనపమ యూనికి వెంకయ్య తనమూకుడు తెచ్చు కొన్నాడు. నరిసిమ్మ గంజి పోయించాడు. కాని, పెద్ద వయస్సు కావటంచేతనే చాలిన తిండి లేక, నీరనం చేతనే, వెంకయ్య తిరిగి వెళ్లేటప్పుడు చేతనే, మూకుడు జారిపడి, పుటుకుండ బిద్దలై పోయాడు.

తండ్రిపక్కనేపున్న ధర్మన్న గభాలున తాతచెయ్య పట్టుకొన్నాడు. “నిమిటి తాతా, మూకుడు పగులగట్టేశావే. ఇప్పుడే లా

గనుకొన్నావు? మా బా బూ, అ మ్యా ముసిలివా శ్యాయిన తరవాత మరి, వాళ్లకు నేనుకూడా ఇందులో గంజిపోయించవద్దా? అప్పుడు మళ్లీ ఇంకోక మూకుడు కొన మంటావా? తాత కిచ్చిన మూకుడు తర తరాలా ఉండాలి గాని, యిలా పగలకోట్టు కుంటారా ఎవళ్యాయినా? బాగా చేశావులే!!” అని కోపగించినట్టు కనిరాదు.

చిన్నవాడయినా, ధర్మ న్న చె ప్పి న మాటలవల్ల న రిసిమ్మ తన పొరబాటును వెంటనే గ్రహించాడు. ఇంతవరకు తల దండ్రులవట్ల కూడా రంగా ప్రవర్తించినందుకు సిగ్గువడ్డాడు. ఈత్తుపుణ్యనికి ముసిలి వాళ్లను కష్టపెట్టినందుకు ఫలితంగా రేపు తనకూ ఇదే గతికదా అని తెలుసుకుని భయపడ్డాడు కూడాను.

ఓమే తలిదండ్రుల పాదాలమీద పడి, కంటికి కుంచెడు నీళ్లగా యేడిచి,

కమాపణ వేడుకోన్నాడు. కంమా రు ని కి పాచ్చాత్తాపం కలిగి, యి టు పం టి మార్పు వచ్చినందుకు వెం క య్య దంపతులు ఎంతో నంతోషించారు. తం ట్రి బు ద్విని మళ్లీంచిన చిన్నారి ధర్మన్నను ఎత్తుకొని తాత, ఆప్యలు ముద్దులాడారు. ఈ సంతోషంలో వాళ్ల మధ్యవచ్చిన కష్టాలనే మరిచేయారు.

వెంకయ్య దంపతులను కొడుకూ, మనమడూ ఆమట్టునే మేడలోకి తీసుకు పోయారు. పెద్దవాళ్లకే పెత్తనం ఒప్ప గించారు. ఆప్పటినుంచీ ఆ కుటుంబం అందరూ హాయిగా వుంటున్నారు.

ఆయితే, చిన్నవాడయినప్పటికి “తాత మూకుడు తరతరాలా ఉండవద్దా?” అని ధర్మన్న చెప్పినమాట ఆనేటా ఆ నేటా దేశమంతటా అల్లుకోని, మనకు సామెతగా నిలిచిపోయింది.

ముఖులింగే శ్వరుడు

చాలకాలానికి పూర్వం మన రాష్ట్రానికి వుత్తరంగా ఒక అడవి పుండెది. ఆ అడవిలో ఒక సపరవాడు చిన్నగుడినె వేసుకొని కాపరం పుండెవాడు.

ఆతనికి యిద్దరు భార్యలు. అందులో పెద్దభార్య ఉత్తమురాలు, చిన్న భార్య గయ్యాళిగంప. ఈమెకు కోపము, ద్వేషము అసూయ మొదలయిన దుర్గు ణాల నీ పున్నాయి. పెద్దామె పరమ సాత్యకురాలు.

సపతి ఎన్నివిధాల తిప్పులు పెట్టినా పూరు కొనెది కాని, పల్లితుమాట అది యొరగదు.

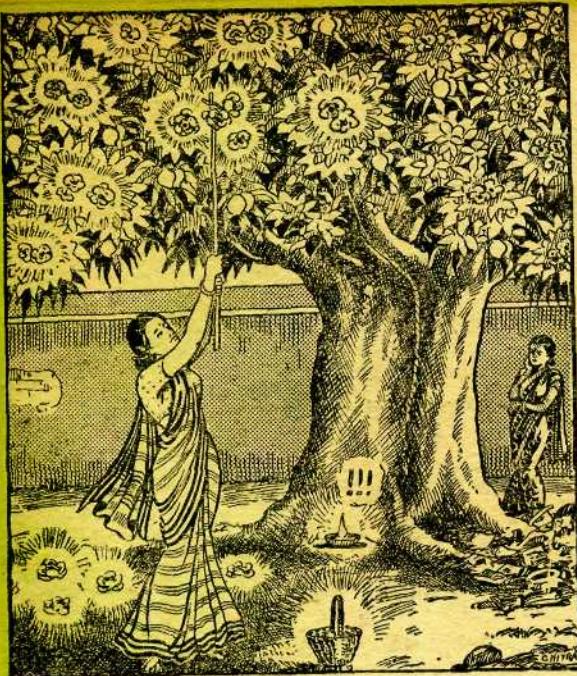
రోజు రోజుకి చిన్నభార్య అగడం మరీ ఎక్కువైపోతున్నది. పెద్దామె లొంగిన కొద్దీ మరింత లోకువకట్టి, చిన్న భార్య అస్తమానం భర్తతో చాడిలు చెప్పటం, పెచిలు పెట్టడం ప్రారంభించింది.

సపరవాడి భార్య లిద్దరకూ ఒక్క క్షణ మైనా పడటంలేదు. వాళ్లు ఎప్పుడూ దెబ్బ లాడుకోవటం చూసి, అతను ఇక ఈ బాధ పడలే ననుకున్నాడు. తను కాపరమున్న

గుడిసెను రెండు భాగాలుగా చేసి, తూర్పు భాగం పెద్దభార్యకూ, పడమటభాగం చిన్న భార్యకూ పంచి యిచ్చాడు. ఒక్కొక్క రోజున ఒక్కొక్క భార్యయింట్లో పుండ టానికి నిర్ణయం చేసుకున్నాడు.

వాళ్ల పెరట్లో ఒకమారేడుచెట్టూ, పారి జాతం చెట్టూ కలిసి పుట్టి, పెద్దమాను

లయ్యాయి. ఆ యిల్లు రెండు భాగాలై నప్పుడు ఆ చెట్లు, సరిగా గోడమందడికి వచ్చాయి. ఇద్దరు భార్యలూ ఎవరి భాగం వేపునవ్వన్న కొమ్మల పుప్పులు వాళ్లు కొసుకుని, తలలో పెట్టుకునే వాళ్లు.

పెద్దామె దైవభక్తికి లది. మారేడు చెట్లులో ఈశ్వరుని హంశ వుండనీ, పారిజాతంపుష్టులు విష్ణుమూర్తికి ప్రీతికరమనీ పెద్దలవల్ల అమె చిన్న ప్యాడే తెలు సుకొన్నది. దేవునిమహిమ తెలిసిన భక్తురాలు గనక పెద్దబార్య, పెరల్లోపుండె మారేడుతో కలిసిన పారిజాతవు చెట్లును దేవునిగా భావించింది. ప్రతి రోజునా ఆ చెట్లుకింద అలికి ముగ్గుపెట్టి భక్తితో పూజించేది.

చిన్నబార్యకు పతిభక్తి లేదు, దైవభక్తి అంతకంటే లేదు. అనలు దేవుడంటేనే అమెకు నమ్మకంలేదు. పైగా పోమరిపోతు. అందుచేత, ఇల్లు తుడిచిన ధూళీ. దీద్ది తుడిచిన చెత్తా అంతాపోగుచేసుకుపచ్చి తన వేపున పుండె ఆ చెట్లుకింద పారబోస్తూ పుండెది.

సరే ఈపద్మతి బాగా వుంది, ఇక భార్య లిద్దరూ ఒకళ్ళతో ఒకళ్ళు పొట్టాడుకోకుండా వుంటారు. ఇకముందు పేచిలేమీ ఉండవు. మనస్సుకి కాస్త కాంతి వుంటుందికదా అని సవరవాడు ఆశపద్దాడు.

కానయితే, చిన్నబార్య చుప్పునాతితనం ఎప్పబిలాగనే వుంది. అమెకు పెద్దామె పైన పుండె అ సూర్య ఎంతమాత్రమూ తగ్గలేదు. సమయం డొరికినపు డల్లా పెద్దామెపైన కసి + తీఱ్చుకుండామనీ, అమెను కష్టపెడుదామనే చిన్నబార్య ఎదురుచూస్తూ వుండెది.

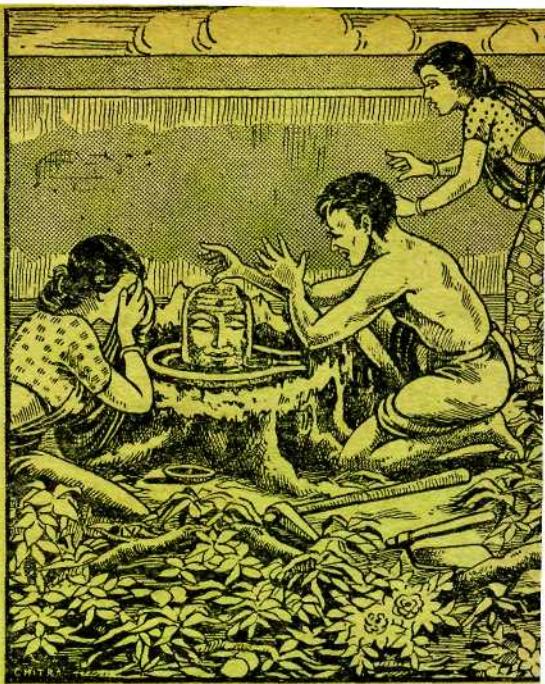
అదేమి మాయోగాని, ప్రతిరోజు తెల్ల వారేసరికి పెద్దబార్య భాగం వేపున్న కొమ్మలు బంగారపు పుష్టులు పూచేవి. చిన్నబార్య భాగంలో పున్న కొమ్మలు, మామూలు పారిజాతంపుష్టులే పూచేవి. రోజు బంగారంపుష్టులు డొరకడంవల్ల కొన్నాళ్ళకి పెద్దబార్య భాగ్య వంతురాలై పోయింది.

క్రొంతకాలం గడిచింది. పారిజాతం చెట్టు తూర్పుకొమ్మలకి బంగారుపూలు పూస్తున్నాయని చిన్నబార్య చెవిని పడింది. తనకి భర్త అన్యాయంచేసి పనికిరానిభాగం ఇచ్చాడనుకోని, భర్త యింటికి రాగానే, “నాకు తూర్పుభాగం శావా”లని అడిగింది చిన్నబార్య.

“సరే, నీ యిష్టంవచ్చిన భాగం తీసుకో” అని సపరవాడు చిన్న భార్యకి ఆ భాగాన్ని యిచ్చేశాడు. పెద్దబార్య యిష్టాడు చెత్తతో నిండిన పడమబి భాగానికి వచ్చింది. మళ్ళీ పూర్వంలాగే ఆమె ఇక్కడ కూడా శుభ్రంగా బాగు చేసి మారేడుచెట్టుని పూజించసాగింది.

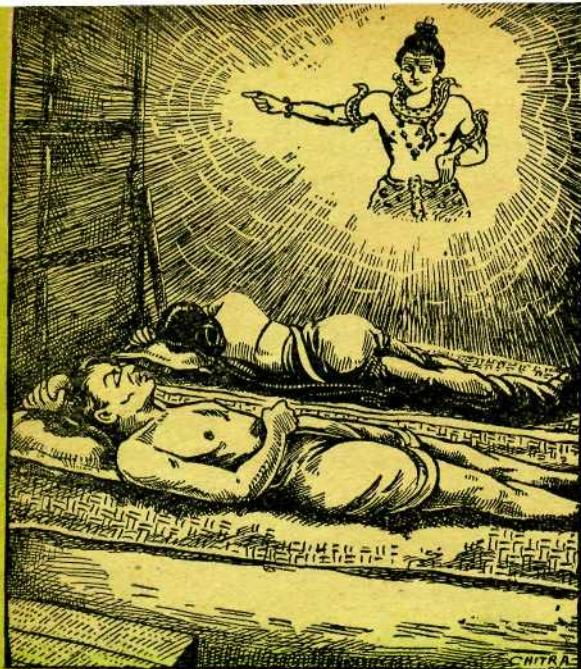
మామూలుగా తెల్లవారేసరికి పెద్ద భార్య భాగంలో, మళ్ళీ బంగారుపూలు రాలుతూవుండేవి. “తెడ్డు ఎక్కడికెల్లినా ఏగానే” అన్నట్టు, సామరిపాతు అయిన చిన్నబార్య తూర్పుభాగాని కెల్లినా, ఆమె ఆ చెట్టుని పూజించసాలేదు, ఆమెకి బంగారుపూలు దౌరకసాలేదు.

ఓ రెండురోజులు పోయాక, చిన్నబార్య వుదయాన్నే లేచి పెద్దామె బంగారం పుష్టులు కోసుకుంటూ పుండడం

చూచింది. చిన్నబార్యకి మళ్ళీ అమూలు కలిగి, ఈ బంగారంపుష్టుల సంగతి భర్తకి చెప్పి, రోజు ఆ పుష్టులు దొంగతనంగా తనకి తెచ్చియిమ్మంది భర్తని.

సపరవాడికి దొంగతనం యిష్టం లేక పోయింది. “నే తెచ్చియివ్యను” అనేశాడు. చిన్నబార్య రోజుతెమ్మని, నానా హంగామా చేస్తూండేది యింట్లో. ఇంక సపరవాడు ఆమెబాధ భరించలేక “ఈ చెట్టు పురిడటంమాలా నేగదా యిన్ని తగపులు పస్తున్నాయి” అని ఆలోచించి, గొడ్డలి పుష్టుకుని ఆచెట్టు మొదటికి నత్తికవేశాడు.

రెండు చెట్లూ కలిసి పుట్టటం మూలాన, పారిజాతం చెట్లుతోపాటు, మారే దుచ్చెట్లు కూడా పడిపోయింది.

ఆ మారేడుచెట్లు పడిపోగానే, దాని మొదల్లోంచి రక్తం చిమ్మింది. “చెట్లులో నించి రక్తం చిమ్మడం ఏమిటి?” అని ఆశ్చర్యంగా చూశాడు సవరవాడు. ఏమీ కన పడలేదు. గునపము తెచ్చి కొంచెం చుట్టూ తవ్వాడు. “ఒసేవ! దేవుష్టే నతికేళానే అమ్మా!” అంటూ తుళ్లిపడి యింట్లోకి పరిగెత్తాడు. ఈ ఆశ్చర్యం చూడ్డనికి, భార్య లిధ్యరూ పరిగెత్తుకువచ్చారు.

అక్కడ ఒక “శశ్వరలింగం” వుంది. దానికి నేరూ, ముక్కూ, కళ్లూ, పరిగ్గా మనిషికున్న ప్యేపున్నాయి. గొడ్డలితో నఱకడం మూలాన తలమీద చిన్న గాయం పడి, రక్తం కారుతున్న దికూడా పాపం ఆ శశ్వరుడికి. అయ్యా దేవుష్టీ నరికామే అని చాలా విచారించి, దంపతులు ముందు ఆ గాయం కడిగారు. తథిణమే సవరవాడు అడివికి పోయి, తనకి తెలిసిన మందు అకులూ మూలికలూతెచ్చి, పనరు పిండి, గాయానికి పూశాడు.

“అయ్యా దేవుష్టీ కొట్టానుగదా, దేవుడేం చేసిపోతాడో!” అని భయపడ్డాడు పాపం సవరవాడు. ఎంత నిద్రపోదామన్న నిద్ర పట్టలేదు. వాడికి చివరికి ఎల్లాగో, వేకుపనమయాన్న చిన్న కునుకుపటింది.

కలలో శశ్వరుడు కనపడి “ఓయి సవరా! నువ్వేం భయపడకు. నే నక్కడ పున్నానని నీకుమాత్రం ఏం తెలుసు? పాపం, తెలీకచేశాపు. రేపుడయాన్నే, నుప్పు ఇక్కడనుండి బసమార్పి, వేరే అడివికిపో. తర్వాత పట్టణానికిపోయి, రాజుగారితో

ఈ సంగతంతా చే ప్యా. నీ దరిద్రం తీరి
పోతుంది!” అని చెప్పి మాయమైనాడు.

కల వచ్చిన వెంటనే సపరవాడు
కన్నులు నులుముకొంటూ లేచి, భార్య లిద్దరనూ లేపాడు. ఈశ్వరుడు చెప్పిన
మాటలు వాళ్లకుచెప్పగానే వాళ్లు ఆశ్వర్యం
పొందారు. దేవుని మహిమలు తెలిసిన
పెద్దభార్యకు ఇటువంటి కలలంటే ఎంతో
నమ్మకం. అందుచేత ఒక్క క్షణమయినా
ఆలస్యం చేయక ఈశ్వరుని ఆజ్ఞ శిరసా
వహించాలని ఆమెభర్తని తెందరపెట్టింది.

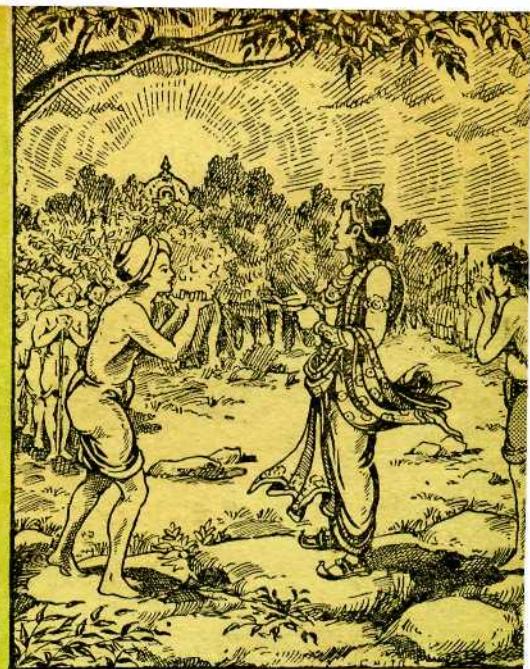
తెల్లవారి లేవగానే, ఇంక ఆ స్థలంలో
నిలవకుండా, భార్య లిద్దరనూ వెంటబెట్టు
కుని సపరవాడు ఇంకో అడవికి కాపురం
మార్చివేశాడు. ఈ విచిత్రాన్ని రాజుగారితో
మనవిచేయటానికి ఆ రోజే పట్టుం వెళ్లాడు.

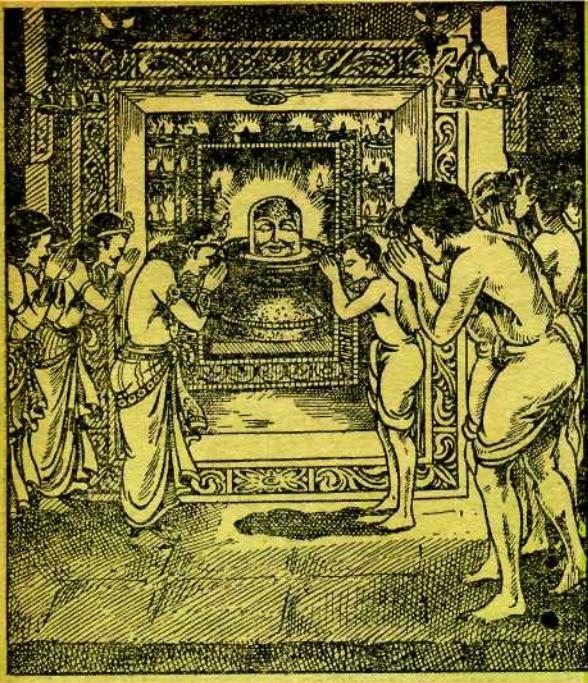
పట్టణంలో వున్నవాళ్లంతా, సపరవాడు
చెప్పిన కథ విని చాలా ఆశ్వర్యపోయారు
బెట్టులో శివుడు పుండటం ఏమిటని. సపర
వాడూ, పట్టణంలో ప్రజలూ, ఆందరూ కలిసి
కోటులోకి పోయి రాజుగారితో చెప్పారు.
వాళ్లుచెప్పిన మాటలు వింటే, రాజుగారికి

కూడా ఆశ్వర్యం వేసింది. బెట్టులో పుట్టిన
శివుణ్ణి చూడటానికి రాజుగారు పెద్ద పరి
వారంతో బయలుదేరారు.

ఆ అడవిలోంచి “వంశధార” అనే నది
ప్రపహిస్తాన్నది. దాని ఒడ్డున ఒక చిన్న
సపరవల్లె పుంది. రాజు ఆతని పరివారమూ
కూడా ఆ గ్రామానికి వెళ్లి, “ఆ దేవుడుండే
స్థలం ఇక్కడి కెంతమారం?” అని గ్రామ
స్తులని ఆడిగారు.

“బాబూ! ఇక్కడి కింకా రెండుమైళ
మారముంది. అదుగో, ఆ దిక్కుచూడండి.

ఆ కనబడుతున్న శిఖరమే దేవాలయం”
అన్నారా పట్టివాళ్లు. అప్పజే పుదుయించిన సూర్యకాంతిలో, ఆ శిఖరం బంగారంలా మెఱుస్తున్నది. సపరవాడూ, రాజు, పరివారం, అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు, నిన్నటికి లేని గుడి యివాళటి కెలా తయారయిందా! అని.

“ఆ గుడి ఎవరు కట్టారు?” అని రాజు పట్టివాళ్లని అడిగాడు.

“బాబూ! అదేమో మేము ఎరగము, కాని నిన్నరాత్రి తెల్లవార్ధూ ఆక్కుడ పెద్దవెలుగు

కనపించింది. ఆ వెలుగుతో బాటు చాలా మంది జనం మాటల్లాడిన సందడికూడా వినబడింది. మేము అందరం, అదేమిటో చూడామని, కొంచెందూరం పోయేసరికి దార్లో పులులూ, నింహాలూ ఎదురైమమ్మల్ని ముందుకి పోనిచ్చాయి కావు. అందుకని తిరిగివచ్చేశాము. పుదయం లేచి చూడ్దము కడా, అక్కుడ గుడి కనపడింది! ఈవిథంగా గుడి కట్టడం మానషులవల్లకాదు. తప్ప కుండా ఇది దేవతలు చేసిన పనే అనుకున్నాము. ఇంతే మాకు తెలిసినది” అని ఆ పట్టివాళ్లు చెప్పారు.

ఈ సంగతి వినేసరికి అందరికీ చాలా ఆశ్చర్యం వేసి, తొందరగా ఏరు దాటి ఆ గుడిదగ్గరకి పోయారు. ఆ గుడికి వెనుక భాగంలో పారుతున్న “పంశధార” నదిలో స్నానంచేసి అందరూ గుడిలో ప్రవేశించారు. లోపల రెండు వెండి దీపపు సెమ్మాలలో దీపాలు వెలుగుతున్నాయి. ఆ వెలుగులో ముఖంపున్న ఈశ్వరలింగం వాళ్ళకి కనపడింది. విగ్రహం తలమీదమాత్రం చిన్నలోట్ట కనపడింది. అదే సపరవాడు

నరకదంపల్ల ముక్కపోయిన జాగా అయి వుంటుందని అనుకున్నారు. ఇప్పుడు ఆ చుట్టుపక్కల మారేడుచెట్టుగానీ, పారి జాతం చెట్టుగానీ, సవరవాడి గుడిసెగానీ ఏమీ కనపడలేదు.

రాజుగారు, వెళ్లిన జనం ఆంతా ఆ దేవునికి ముఖంఘంది కాబట్టి “ముఖ లింగేశ్వరుడు” అని పేరు పెట్టారు. పుత్సులూ, పత్రి, తెచ్చి భక్తితో పూజించారు ఆ దేవునిపీర రాజుగారు చాలా అస్తి రాసి ఇచ్చారు.

అటువంటి గొప్పదేవతలై సవరవాడు ముందుగా చూశాడుకాబట్టి, వాడికి చాలా ధనం యిచ్చారు.

సవరవాడికి కలలో ఈశ్వరుడు కనపడి చెప్పిన మాటలు జ్ఞాపకం వచ్చినె. ఇదంతా దేవుని మహిమకదా అని వాడు ఎంతే సంతోషించి, అంతటినుంచీ గొప్ప ఈశ్వర భక్తునిగా మారిపోయాడు.

గుడి తయారుగానే వుంది కాబట్టి, రాజుగారు దేవునికి అనేకమంది ఆర్పకులను నియమించారు. ఆ ఆర్పకులందరకూ

ఆక్కడనే యిత్తు కట్టించి యిచ్చారు. ఇల్లన్ని చేరి ఆది ఒక గ్రామంగా తయారయింది. ఈవిధంగా వెలసిన ఆ గ్రామానికికూడా ‘ముఖలింగం’ అని రాజుగారు పేరు పెట్టారు.

సవరవాడు గుడిసె వేసుకుని నివసించిన ఆ ఆదవి ప్రదేశంలో ఈనాడు ఈశ్వరుని ఆలయం వెలిసింది. ఆక్కడ ఎల్లప్పుడూ అతివైభవంగా ఆర్పనలూ, ఆభిప్రాయాలూ జరుగుతూ వుంటాయి. శివరాత్రినాడు ముఖ లింగేశ్వరుడికి

జరిగే గాపు వృత్తమం చూడటానికి రెండు కళ్ళూ చాలపన్నమాట.

* * *

క్రొంతకాలమయిన తరవాత, భూమి దున్నుకొనేవాళ్ళకీ, నూతులు తవ్వుకునే వాళ్ళకీ, ఎక్కుడి కక్కడే బోలెడన్ని శివ లింగాలు కనపడుతూ వచ్చాయి. ఆ హరి చుట్టూ, ఎక్కుడ చూసినా శివ లింగాలే.

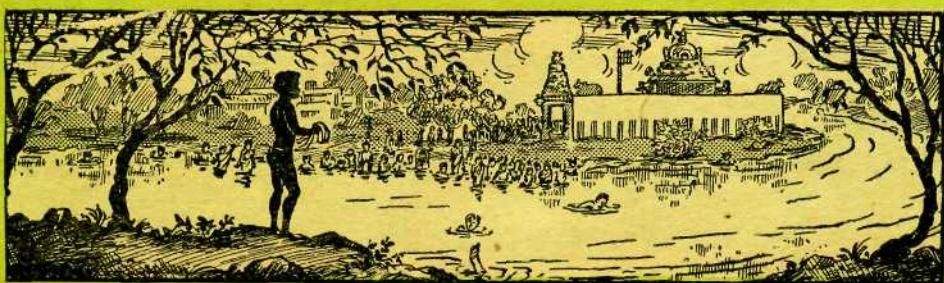
ఒక్కొక్క శివలింగానికి “బీమేశ్వరుడు, సొమేశ్వరుడు” అంటూ పేర్లుపెట్టి, రాజు గారు ఎన్నో ఆలయాలు కట్టించారు. ఇప్పటికి మనం వెళ్లిమాస్తే ఆ ‘పంచధార’ నది ఒడ్డునా, తేటల్లోనూ, కొన్ని యిళ్ళల్లోనూ శివలింగాలు కనబడుతూనే వుంటాయి.

ఇక్కడ డోరికే లింగాలు కోటికి ఒక్కటి తక్కువగా వున్నపని ఆ గ్రామపెద్దలు అంటున్నారు. అదిగాక, పంచధారా నది గుడికి ముందుకాకుండా వెనుకవైపు ప్రవ

హించడంకూడా ఒక లోపమేనట. ఈ లోపాలే లేకుండాపుంచే ఈగ్రామంకూడా కాశితో సమానమైన మహాత్మ కలిగి వుండేది అని వారి పుద్దేశం.

మూడు సంవత్సరాలు పరసగా ముఖలింగేశ్వరుని దర్శనం చేసినట్లయితే కాశివిశ్వేశ్వరుణ్ణి చూసినంత పుణ్యం పట్టందని, మూడెళ్ళపాటు తప్పకుండా వంశధారా నదిలో మునిగితే గంగానదిలో స్నానం చేసిన పుణ్యం పట్టందని అక్కడి ప్రజలు ఇప్పటికే నమ్ముతున్నారు.

పాపలూ! — కాశి వెళ్లక్కరలేకుండానే అక్కడకు వెళ్లినంత పుణ్యం సంపాదించుకోవచూనికి ఇది ఎంతచక్కటి అవకాశం! ఈ కైత్రిం మనకు దగ్గరగా ఉత్తర విశాఖలోనే వున్నది గనుక, ఆ ప్రాంతానికి వెళ్లినప్పుడు ముఖలింగేశ్వరుణ్ణి తప్పక చూచిరండేం!

బంగారు నీళ్లు

అనగనగా ఒక రాజు రాబీ ఉండేవారు. వారికి ఇద్దరు కుమారులూ, ఒక కూతురు. రాజుమీద వారి కుటుంబానికి కాక ప్రజల కందరికి కూడా చాలా ప్రేమ వుండేది. ఆతనిలాంటి మంచిరాజు లేడని పేరు తెచ్చుకున్నాడు. ఇలా వుండగా హతాతుగా జబ్బుచేసి రాజు చనిపోయాడు. పాపం ఆతని భార్య బెంగచేత మంచం పట్టింది.

రాజ్యంలో ఉన్న పెద్దపెద్ద, వైద్యులు అందరూ వచ్చారు. రకరకాల చికిత్సలు చేశారు. లాభం లేకపోయింది. మనో వ్యాధికి మందు ఎవ్వరు ఇవ్వగలరు?

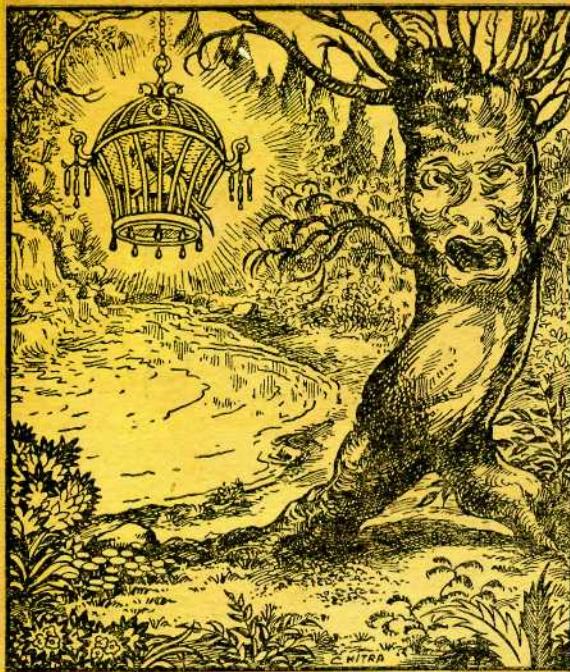
ఇంతలో ఒకరోజున—

ఊర్లోకి ఒక సాధువు దిగాడు. ఎక్కడ చూచినా రాబీగారి గాడవే! అడి విని సాధువు ఆమెను చూడ్దామనుకున్నాడు. అతన్ని కోటలో కాపలావాళ్ల పోనిస్తేగా?

“అందరూ చూడట మయింది. నీ పల్ల నేమవుతుంది. పోవేయి” అని కసిరి కొట్టారు.

“అలా కాదు. మీరందరూ ఏనాడే ఆశ వదలుకొన్నారు కదా, ఇంతలో పోయిందెమున్నది, నన్నా ఒక్కసారి చూడ నియ్యింది” అని సాధువు పట్టుపట్టాడు.

సరే, చివరకు సా ధు వు ని రాబీగారి యొదుట పెట్టారు. ఆతను పరకాయించి చూచి, “అమ్మా! ఇది ఏమీ శరీరసంబంధ మైన జబ్బుకాదు. అందు చేత యొన్ని మందులు నూరిపోసినా పనిచేయవు. మీకు యిప్పడు పట్టుకున్నది మనోవ్యాధి. మనో వ్యాధులు కుదర్చటం ఒక్క సాధువులకే చేతనవుతుంది. ఇటువంటి బా థలు నయింకాపటానికి వారు దేశదేశాలు తిరిగి సలపు లు ఇష్టువుంటారు” అని తన వుదేశం చెప్పాడు.

ఈ మాటలు రాణిగారికి అమృతగుళిక అనివించినే. యత్క్ష్యరుట్టే అనేకవిధాల పూజించి, "స్వామీ! మీరు నిజంగా మహాను భావులు. నా బాధలు ఉన్నవి ఉన్నట్టుగా దివ్యదృష్టివల్ల కనిపెట్టగలిగారు. మా పుణ్యంకొండ్రి యివాళ మీ దర్శనం లభించింది. మరినాకుండలోగ్గంకలిగే ఉపాయం ఉన్నదా?" అని అత్రంతో ప్రార్దించింది.

"ఉపాయంలేకేమి? — ఈ పట్టభాసికి ఉత్తరదిశని పదిఅముదల దూరంలో ఒక రాక్షసి పున్నది. ఆ రాక్షసి రాజ్యంలో మూడు వింతపస్తువు లున్నాయి. అయితే, అవి

జయించుకురావడం కష్టసాధ్యమైన పని. వాటిని తీసుకురాగలిగితే మాత్రం మీ జబ్బు నయమైపోయినట్టే. సందేహం లేదు. నా మాట నమ్మండి" అని సాధువు చెప్పాడు.

"మాట వి పని కష్టసాధ్యమనేదిలేదు, ఆ వింతపస్తువు లేమిటో సెలవియ్యండి స్వామీ!" అని అంటూ రాణిగారి కొడుకు లిడ్డరూ ముందుకు వచ్చారు.

"నరే, అయితే వినండి: ఆ రాజ్యంలో పాటపాడే చెట్లు - మాటలాడే పక్కి - బంగారపు నీల్లు ఉన్నాయి. వీటిని తీసుకురాగలిగితే మీ తల్లిగారి జబ్బు నిమ్మకిస్తుంది. అయితే, ఈ పని చాలా జాగ్రత్తగా సాధించుకు రావాలి సుమండి!" అని చెప్పేసి సాధువు మాయమైపోయాడు.

ముందుగా పెద్దకుమారుడు రాజభూష బుడు వెడతా నన్నాడు. "మూడు నెలలు గడువు పెడుతున్నాను. ఆప్సటికి ఇల్లు చేరుకుంటే సరేసరి. లేనిపఙ్కంలో నాకు ఏదో అపాయం సంభవించిందనుకోండి" అని గడువు పెట్టి బయలుదేరాడు.

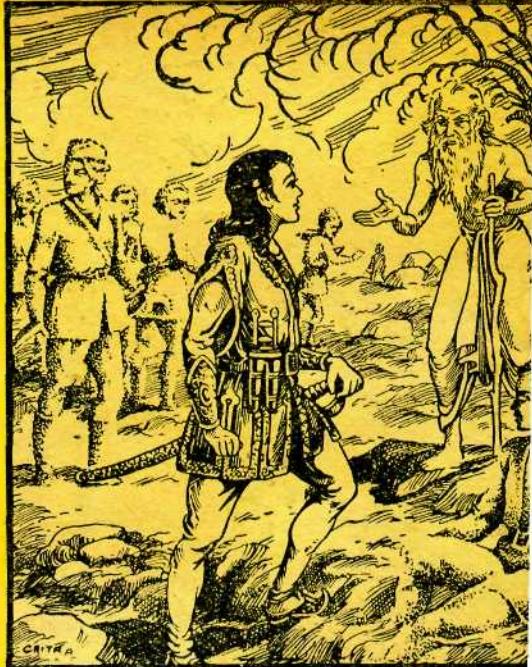
వెళ్గా వెళ్గా ఒక బ్రిఫ్టోండమైన యొడారి కనిపించింది. అక్కడ కొన్ని

రాళ్ల తప్ప మరే పీ లేవు. మరి నాలు గడుగులు వేసేసరికి “ఓయి రాజభూష జుదా! ఈ ప్రయాణం యొక్కడికి? ఇది యెందుకు వచ్చిన ప్రయాణం!!” అని ఎవరో తనని పేరుపెట్టి పిలిచినట్టయింది. ఎరిగిపున్నవాళ్లు పలకరిష్టున్నారేమో పోనీ బదులు చెబుదామా అనే బుద్ధిఘట్టింది. కాని, ఇవన్నీ రాక్షసిరాజ్యంలో మాయలని నిక్షయించి, రాజభూషజుడు తన దారిని తను వెఱుతున్నాడు.

దారిలో ఒక వృద్ధుడు కనపడినాడు. “నాయనా రాజకుమారా! నువ్వు చాలా కష్టసాధ్యమైన శార్యం తలపెట్టావు. ఐనా భయంలేదులే. నేను చెప్పినట్టుగా నడుచు కున్నావంటే సులువుగా పని సాధించుకు రాగలవు” అని చెప్పాడు.

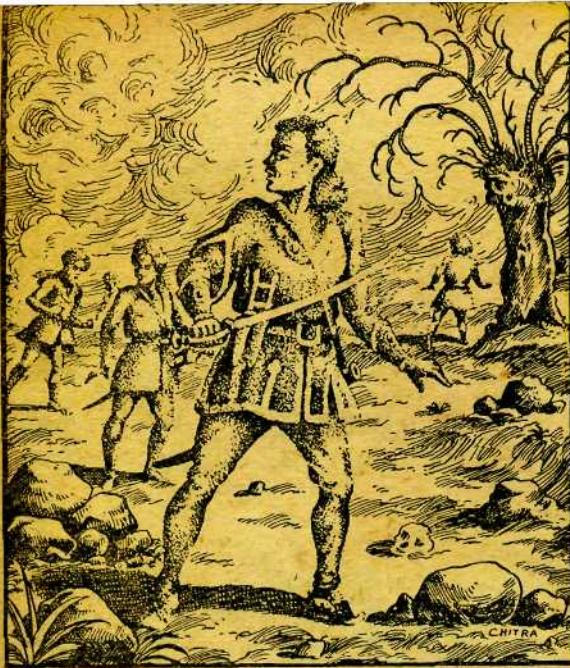
“తప్పకుండా నడుచుకుండా”నని రాజభూషజుడు మాట యిచ్చాడు.

ఆప్యుడు వృద్ధుడు— “అదుగో ఆ కన పడుతున్న రాళ్లన్ని యెమిటో తెలుసా? నీ లాగనే, సుఖు వచ్చిన పనికోసమే వచ్చి, శాపంవల్ల శిలలుగా మారిపోయిన శారులు. నీవు ఆ సమీపానికి వెళ్లేసరికి ఎవరో నిన్ను సేరుపెట్టి పిలుస్తారు. పలకకుండాపోతే

రాళ్లుతో కొడతారు. అప్పటికి లొంగకుండా పోతే యెదటికి వచ్చి ముఖంపైన ఉమ్ముతారు కూడాను. ఈ పనులన్ని కనపడని ఒక రాక్షసి చేస్తూపుంటుంది. ఇవేంతక్కచేయక ని పనిమీద నీవు వెళ్లపో. వెనకకు తిరిగిచూశంటే సుహృద్య ఒకరాయిగా మారిపోతావు” అని బోధించాడు.

మూసలివాడు చెప్పింది క్రిష్టతో విని, రాజభూషజుడు ముట్టి బయలు దేరాడు. కొంతదూరం వెళ్లేసరికి యెవరో పేరుపెట్టి పిలిచారు. రాజస్తురుడు పలకలేదు. వాళ్లు రాళ్లు విసిరామ, అతను లెక్కచేయలేదు. తల్లి ఆరోగ్యంకోసం యొన్ని కష్టాలెనా పడ

ప్రమలు పడినాడు. కాని చివరకు యొవరో వచ్చి ముఖంపైన ఉమిసేసరికి, పారుషంతో క త్రిమాసి, వెనకకు తిరిగి, అన్నగారిలాగానే శిల అయిపోయాడు.

పెట్టిన గడువు ఎప్పుడే దాటినా సుగుణ భూషణాడు ॥ ० १ ५ చేరుకోలేదు. అందుచేత లుతనికి కూడా ఆపద వచ్చి పుంటుందని ఇంట్లో నిశ్చయించుకున్నారు.

ఆప్యాడు రాజపుత్రి హేమలత నేను వెళ్లు తానని ముందుకు వచ్చింది. కౌదుకుల అతీ గతి తెలియకపోయె. ఉన్న ఒక క్రూకూతురూ ఎదట లేకుండా వెళ్లిపోతే రాణి సహించ గలదా? అందుచేత వద్దుగాక వద్దు అని ఆమె హేమలత ప్రయాణానికి ఆధు తగి లింది. కాని, రాజకు మార్తై ఆగలేదు. “ ఈపాటి పని నెరవేర్పుకు రాలేకపోతే మేము ఉండేమి, లేకేమి? నేను తప్ప కుండా సాధించుకు వస్తాను. చూస్తాపుగద నా ప్రజ్జ! ” అని థిమాగా చెప్పి బయలు దేరింది.

అన్న లిద్దరకూ కనపడినట్టే, హేమ లతకు కూడా ముసలివాడు ఆగపడి సల పాలు చెప్పాడు. రాజపుత్రి ముసలివాడిని దేమునిగా భావించింది. అతని సలహాలను

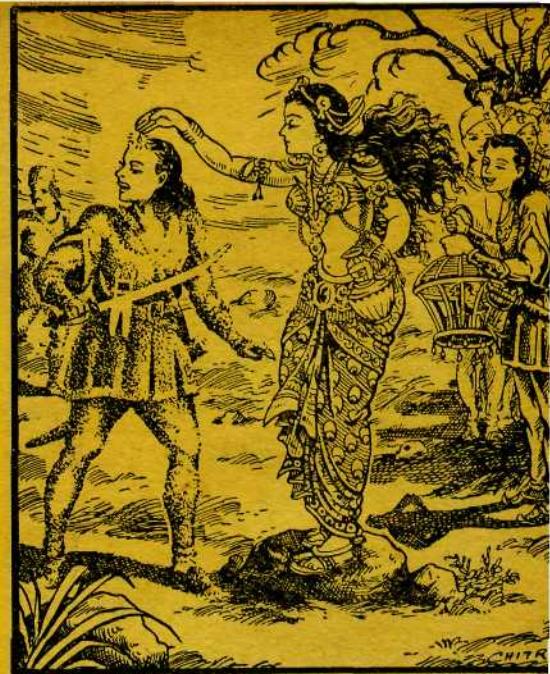
చంద్రమా ము

వేదముగా నమ్మింది. అతను చెప్పినదానికి అడుగుదాటకుండా నడుచుకుంటానని వైప్పేనుకుంది. ఆప్రకారమే చేసింది.

లోగడ అన్నలు పొరుషపడి వెనక్కు తిరిగి మాచారు. తగిన శాస్త్ర అనుభవించారు. కానీ, హేమలతమాత్రం అలా చూడలేదు. అందుకనే ఆమె గండాలన్నీ సుఖుపుగా దాటేసింది. ఇక యిప్పుడు— ముసలివాడు హేమలతకు అడుగడుగునాకనపడుతూనే పున్నాడు. పక్కనే వుంటూ, సలహాలు చెప్పుతూనే పున్నాడు.

కొంచెంసేవటిలోనే హేమలతకు ఒక చిత్రమైన ప్రదేశం కనబడింది. ఆక్కుడ మిల మిల మెరుపూ ఊటనీరు ప్రపహిస్తున్నది. ‘అదే బంగారపు నీరు, ఇది వకుచుక్క తగిలేసరికి చచ్చినవాళ్లే బ్రితుకుతారు; ఇక ఎటువంటి వ్యాధుల్లేనా కుదురుతాయనే మాట చెప్పేదేమిటి ?’ అని ముసలివాడు అన్నాడు. ఆ మాట వింటూనే, హేమలత తనదగ్గర పున్న నీసాలను ఈ నీటితో నింపివేసి, చేత పట్టుకున్నది.

ఆ దగ్గరలోనే ఒకచెట్టు పాడుతున్నది. చెట్టుకొమ్ముకు ఒక పంజరం, ఆ పంజరంలో మాటలాడి పక్కికూడా ఆమెకు కన

పడ్డాయి. ‘భేషి! తక్కిన రెండు వస్తువులూ ఇక్కడనే దోరికేశాయి. ఇక వచ్చిన పని హృత్రిగా నెరవేరినట్టే’ నని రాజపుత్రి సంతోషించింది.

“ఈ చెట్టుకొమ్ము ఒకటి పట్టుకువెళ్లి మీ ఉద్యానవనంలోపాతు, మల్లీ మహావృక్షమయి తుంది. దీని ఆకులు చక్కటి సంగీతం పాడుతయి. పంజరంలో పక్కి కమ్మటి కథలు చెబుతుంది. ఇవి ఎక్కడ పుంటే ఆక్కుడ ఆ రోగ్యం పుంటుంది,” అని పుట్టుడు మల్లీ చెప్పాడు.

హేమలత ఆ చెట్టుకొమ్ము ఒకటి విరిచింది. పక్కి పుండె పంజరం పట్టుకొన్నది.

చంద్రమామ

ఆంబిముఖం పట్టింది. మునివాడు చెప్పిన మాట ఎంతవరకు నిజమో చూతామని, దారిలో పడిపున్న ఒక శిలమీద బంగారపు సీటచుక్కవేసింది. ఆ శిల వెంటనే రాజకుమారునిగా మారింది. ఆమె అశ్చర్యంతో తక్కిన రాళ్ళమీద కూడా ఈ లకోక సీటచుక్క వేస్తూ వచ్చింది. వెంటనే రాళ్ళన్నీ రాజపుత్రులుగా మారిన్నె.

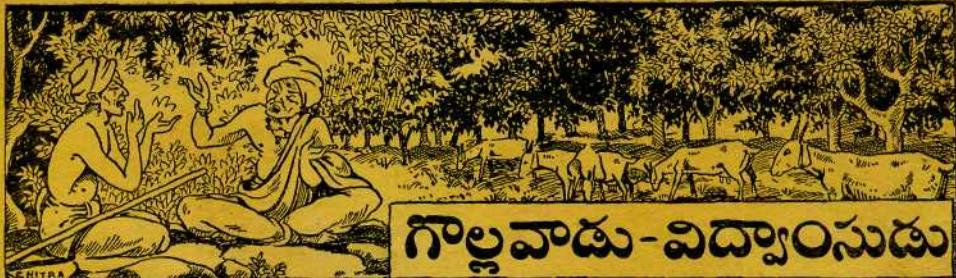
ఆలా మారిపోయి వచ్చిన వాళ్ళలో తన అన్నలిద్దరూ కనవడేసరికి హేమ లత చెప్పలేని ఆనందం పాందింది. ముగ్గురూ కలిసి, తల్లికి కావలసిన మూడు వింతలూ పట్టుకుని ఇంటికి వేరుకున్నారు. తలవని తలంపుగా కొడుకులూ, కూతురూ క్రంతపడే వరకు రాణిగారికి సగం వ్యాధి ఎగిరిపోయింది. హేమలత ప్రజ్ఞచల్ల సాధించుకు వచ్చిన మూడు వింతలూ యతీర్ణ్య రుడు చెప్పినట్టుగా ప్రయోగించేసరికి, రాణిగారికి చక్కగా ఆరోగ్యం చేకూరింది.

అందరూ ఆనందంలో మునిగి వుంటుండగా అడవిలో కనపించిన మునివాడు కూడా వారి దర్శారుకు వచ్చాడు. అతన్ని రాజకుమారులూ, హేమ లతా చాలా మర్యాద చేశారు. అతను కట్టుకోవటానికి మంచి దుష్టులు యిచ్చారు. అవి వేసుకోగానే మునివాడు చక్కటి రాజకుమారునిగా మారిపోయాడు. ఈ వింతకు అందరూ ఆశ్చర్యం పాందారు.

"నేమా మీవంటి రాజకుమార్సుడనే. ఈ మూడు వింతలోసం నేమా మీ లాగానే ప్రయాణమయ్యాను. రాక్షసుని శాపంవల్ల నాకి ముసిలిరూపం వచ్చింది, తర్వాత హేమలత ప్రజ్ఞచల్ల నాకి పీడ పదిలింది," అని అతను చెప్పాడు.

ఈ కథ విని రాణిగారు మరింత సంతోషించింది. హేమలతకూ, రాజకుమారునికి వైభవముగా పెళ్ళిచేసింది. అంతచినించీ అందరూ హయిగా వుంటున్నారు.

గూల్లవాడు-విద్యాంసుడు

ఒక పూల్లో ఒక సంగీత విద్యాంసుడు ఉండేవాడు. ఆయనకు చాలా రాగాలు వచ్చునట. ముఖారిలాటి ఏడుపు తెప్పించే రాగాలు మరీ బాగా పాడగలడట.

మరి, ఇంత గొప్ప విద్యాంసుడు మారు మూల పల్లెటూరిలో ఉండటంచేత, ఆయన తెలివితెటలు లోకానికి తెలియ కుండా పోయినయి. అందుకని, దగ్గరనే పట్టణంలో వుండే రాజుగారి దర్శనం చేసు కొని, పాటకచెరి పెట్టించి, గొప్ప బహుమతీ పాందుదామని ఆయన బయలుదేరాడు.

దారిలో ఒక అడవి ఉన్నది. పట్టణం చేరుకోవాలంటే ఆ అడవి దాటాలి. విద్యాం సుడు అడవికి చెరి ఎండగా వుంటే కాసేపు విశ్రాంతి తీసుకుండామని చెట్టుక్రింద కూర్చున్నాడు. ఇంతలో ఒక గౌరైల కాపరి గౌరైలను మేపుకుంటూ అటువచ్చాడు. అతని చూడగానే విద్యాంసుడికి ఒక

ఆలోచన పోయింది: "ఈయనచాలా ధనవం తుడై ఉండాలి. లెకుంటే అబ్బో, ఇన్ని వందల గౌరైలను ఎలా సంపాయించ గలడు? మచ్చుకి రెండు రాగాలు పాడి, ఈయనని మేప్పించినట్టయితే ముందు ఇక్కడే బహు మతి పుచ్చుకోవచ్చు" అని ఆశపడి, విద్యాంసుడు సంగీతం ప్రారంభించాడు.

విద్యాంసుడు పాడుతూ వుంటే, సంతోషించటానికి బదులు, గౌరైలకాపరి ఏడుపు మొదలెట్టాడు. ఇది చూచి విద్యాంసుడు "ఈయన శ్రీమంతుడే కాదు, శాస్త్రం తెలిసిన పండితుడు కూడాను. కనుకనే నాపాటలో స్వారస్యం కనిపెట్టి కళ్ల సీళ్లు పెట్టుకొంటున్నాడు" అని తలిచి యింకా గొంతెత్తి పాడుతున్నాడు. విద్యాంసుడు పాడినక్కాదీ గౌరైలకాపరి దుఃఖం అంతకంతకు ఎక్కువపుతున్నది.

ఈ యేడుపేమిటో అర్థంగాక, విద్యాం ఇదేమి నీడుపండి, అర్థంలేని యేడుపూ?" సుడు పాటటం ఆపివేశాడు. " ఏమండి అని విద్యాంసుడు మనస్సులో బాధ స్వామీ! నేను పాడిన పాటపల్లనే మీకు బయటపెట్టాడు.

హృదయం కరిగి, కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టుకుం ఇంకా ఏడుపూనే " అర్థం గా క పో వ ద టున్నారా? ఏమిటి కారణం ?" అని గొర్రెలకాపరిని అడిగాడు.

గొర్రెలకాపరి యేడుపు దిగమింగి, " అది కాదయ్యా. నువ్వు పైకి లక్షణంగానే కన పడుతున్నావు. ఏ లోటూ లేని ఇటువంటి వాడు ఇందాకటినుంచి ఎందుకు ఏడు యేడుస్తున్నానయ్యా" అని బ దులు స్తున్నాడా అని అనుకుని నీతోపాటు నేనూ చెప్పాడు.

" నాకు ఏ లోటూ లేదంటారా? ఉబ్బు తేక నేను ఎంతభాధపడుతున్నానే మికేం తెలుసు? ఏదో గొప్పవారు, పండితులు, రెండు రాగాలు పాడితే మెచ్చుకుని బహు మతి యస్తారని నే నాశపడుతూ వుంటే,

ఇదేమి నీడుపండి, అర్థంలేని యేడుపూ?" అని విద్యాంసుడు మనస్సులో బాధ బయటపెట్టాడు.

ఆప్పటికి గొల్లవాడి దుఃఖం ఆగలేదు. ఇంకా ఏడుపూనే " అర్థం గా క పో వ ద మేమిటయ్యా స్వామీ! — నిన్నటి రోజున నా మందలో ఒక గొర్రె నీలాగనే వెప్రి కేకటుపెట్టి ఉచ్చిపూరుకుంది. నీపనికూడా అంతే అపుతుందేమోనని భరు మేసి, చెప్పాడు.

" అయ్యా, నా తెలివి కాలా! నా సంగీత

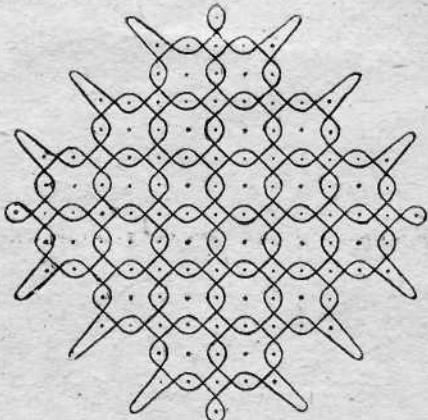
మంతా చివరికి అడవికాచిన వెన్నె ల మోస్తరు అయిందే! ఈ మూర్ఖుడికి నాపాట వినిపించి గొంతుకంతా పాడుచేసికొన్నాను" అని గొఱుగుకోంటూ, విద్యాంసుడు తన దారిని తను పోయాడు.

“ ఏయ్ ! పోలిసూ ! మానాన్న పిప్పరమెంటు
కొనుకుంటానంటే డబ్బిప్పునన్నాడు గాని,
వచ్చి పట్టుకుపో !”

ముగ్గు

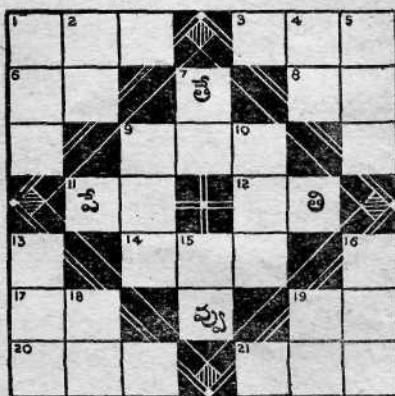
క. శారద, విశాఖపట్టణం.

చెందమోము షై జి లో (బ్రాంచాల ప్రథమిక)

ఆ ధారములు

అడ్డము :

1. గాంధి మహాత్ముడు	12. ముని
3. సుభాజితంద్రమోసు	14. ఉద్దేశము
6. శరీరములో ఒకభాగం	17. బంగారము మొద
8. జ్యారముపచ్చినపుడు	19. శరీరము
9. నిటిలో పుట్టుడి పుప్పు	20. వాద్యపిచేషములు
11. జాట్టులోజీవించును	21. కాంతి

విలాపు :

1. వాద్యవిచేషములు	10. కాడు
2. పుప్పములు	13. కాచిన పాలపై విర్పును
4. కొత్త	
5. ప్రాణము	15. హనము
7. విషజంతువు	16. మన భావ
9. కొండ	18. అగ్ని
19. ఉపకారము	

శిల్లుల పెంపేకం

తల్లులకుమాత్రం

“మా పాపాయి బుద్ధిమంతుడమ్మా” అని చెప్పుకోటానికి ఏ తల్లికయినా సంతోషంగానే వుంటుంది. అయితే, పాపాయి బుద్ధిమంతుడు కావాలంటే పెద్దవాళ్లు ఎంత శ్రద్ధ తీసుకోవాలి? — అనుకోంటామేగాని, అది ఆంత తేలికయిన పని కాదు.

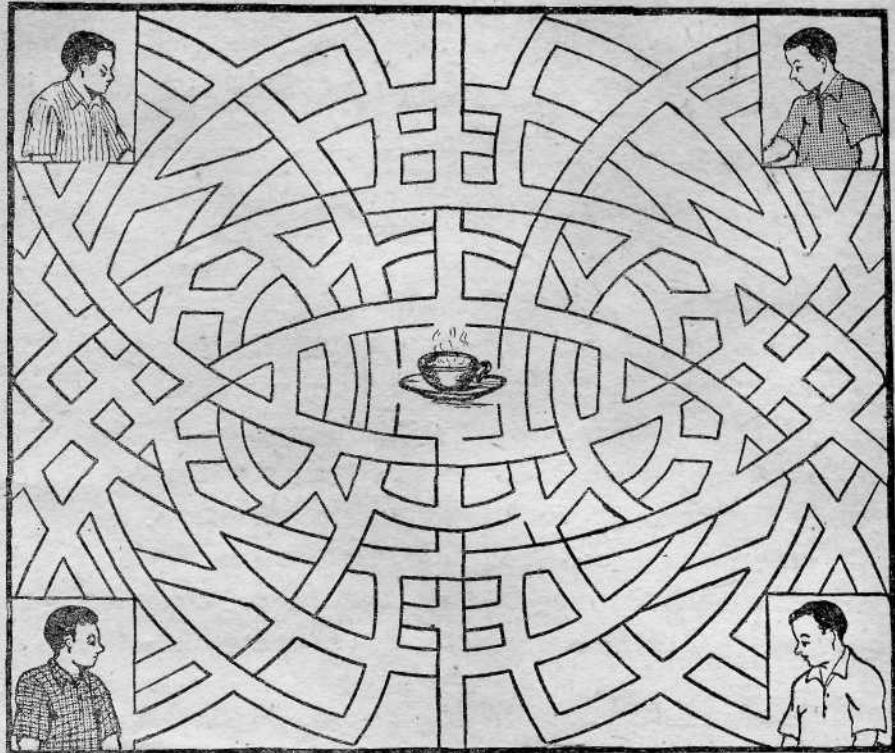
పెద్దవాళ్లు పలికేపలుకులూ, చేసేపనులూ పాపాయికి జీవితంలో పరపడి అన్నమాట. ఇక్కుమాటలో చెప్పాలెనంటే, పాపాయిని మంచివానిగాగాని చెడ్డవానిగాగాని తయారు చేసే బాధ్యత పెద్దలమీదనే వున్నది. అందుకనే పాపాయిని మనం ఎల్లప్పుడూ చాలా ప్రేమతో, దయతో చూడాలి. అలా వున్నప్పుడే అతనికి మనమైన భక్తి కుదురుతుంది.

“మా నాన్న చాలా మంచివాడు. ఎంచక్కా నాకు పిప్పరమితాయిలూ విస్తృతులు తెచ్చిపెడతాడు” అని చెప్పి పాపాయి సంతోషించాడనుకోండి. నిజానికి ఇది పాపాయి జీవితంలో పెద్ద మార్పు తెఱుంది. నాన్న తనకు ఇచ్చినట్టే, తనుకూడా యితరులకు యిస్తూవుండాలనే జ్ఞానం పాపాయి మనస్సుకి తట్టుతుంది. అందుకనే కాబోలు, పిల్లలను చూడటయేటప్పుడు ఉత్తచేతులతో పోరాదని మన పెద్దలు ఆంటారు.

పాపాయి ఈ లోకంలో నెర్చుకోవలసిన సంగతులు ఎన్నో వున్నాయి. అందుచేత పెద్దవాళ్లు పనిలోవున్నా సరే, తెలుసుకోవాలనే ఉత్సాహంలో పాపాయి అస్తమానం ఏదోఒకటి అడుగుతూ నేవుంటాడు. మనం విసుక్కొడుడు. వాడు అడిగిన ప్రశ్నలకన్నిటికి జపాబులు ఉర్పుతో చెప్పాలి. అప్పుడే వాడు చాలా శ్రద్ధతో ప్రతిది నెర్చుకుంటాడు.

అంతే కాదు. పాపాయి శరీరమూ, మనస్సుకూడా ఎల్లప్పుడూ నిర్మలంగా వుంచాలి. అలా వుంచటంలో పెద్దలు పాటించవలసిన విధులు ఎన్నో వున్నాయి. వాటినన్నిటినీ చందమామలో నెలనెలా చెబుతూ వుంటాను.

మీ పెద్దమ్మ

పైనవున్న చదరం మధ్యక వి దారిన పోయి కప్ప ఎలా తెచ్చుకోవాలో ఈ
నలుగురు పిల్లలో ఒకళకిమాత్రమే తెలుసు. ఆ పిల్లలవా డెవరో కనుకోగ్గాండి.

1	బూ	2	పూ	3	జీ	4	నే	5	తా	6	చీ
7	కొ	8	లు	9	తే	10	జొ	11	న	12	ము
13	లు	14	క	15	లు	16	వ	17	ము	18	చీ
19	ప్రే	20	ను	21	య	22	తి	23	తే	24	వా
25	మూ	26	మ	27	న	28	స్సు	29	తె	30	బు
31	గ	32	ని	33	ప్రు	34	మే	35	ను	36	చు
37	ద	38	ప్రు	39	లు	40	వై	41	లు	42	గు

10.-వ పేజీలోని చిక్కు బొమ్మలకు

జవాబు :
2, 10 నెంబర్లు గల టుక్కపిల్లలు
రెండూ తేడాగా ఉన్నాయి.

53.-వ పేజీలోని యుక్కితెఱ్ణకు జవాబు :

పళ్ళ అట్టి దగ్గర మొత్తం 119
మామిదిపళ్ళ పున్నాయి.

పొపాయిలకు సరదాతయిన పండగలలో దీపావళి ఒకటి. అప్పుడా? — ఆనాడు పిండి పంటలతో భోజనంచేయటమే కాకుండా, చికటి పడగానే టపాకాయలు, మతాబీలు, కాకరపువ్వుత్తులు, ఇంకా ఎన్నెన్నే తమాపాలు వేడుకగా కాలుస్తారు.

అయితే, దీపావళిసామానులు బిజారులో కొనుక్కొచ్చాలంటే బోలెదంత సామ్ము పెట్టాలి. ఆలా అక్కరలేకుండా కొద్దిపాటి కర్చుతో దీపావళిసరదా తీరే గమ్మత్తులు కొన్ని చెప్పుతాను. ముందు పువ్వులు తయారు చేయటం తీసుకుండాం.

దీనికి కావలసింది ఒక బుడ్డిదీపం, అల్యూమీనమ్ రజను. ఈ రజను కొంచెం కొంచెంగా దీపంమీద చల్లుతూవుంటే తెల్లటి వెండిపువ్వులు రాలుతాయి. ఉక్కుతాలాకు రజను వేసినట్టయితే బంగారురంగు పువ్వులు రాలుతాయి. అదీ యాదీ కలిపి

వల్లినట్టయితే, వెండి బంగారు పువ్వులు కలిసి, చూడ ముచ్చుటగా కస్తబడతాయి.

మామూలు గుగ్గిలం తెచ్చి పాడిచేసి, అది మంటమీద వేస్తే, జాంముని జ్యాలవచ్చి చిత్ర మయిన పువ్వులు పడతాయి. ఇంతండుకూ, బోగు తెలుసుకడూ? ఆ బోగుపాడి మంటపైన వేసినాసరే, కావలసినన్ని పువ్వులు రాలుతాయి.

ఇప్పుడు చెప్పినవన్నీ కంటిక అందమిచ్చే వస్తువులు. మరి, దీపావళి వేడుకకు ధ్వని చేసే వస్తువులు కూడా అవసరమే. ఖర్చు అశ్చేలేనిది మచ్చుకు ఒక్క గమ్మత్తు మాత్రమే చెబుతా : మనము రోజు వాడుకోనే ఉప్పు యింత తీసుకొని పెనంతో పోయింది. టవ్ టవ్ మని శబ్దంచేస్తూ, వద్దు అనేవరకు అది పేలుతూనే శుంటుంది.

నేను చెప్పినట్టుగా ఇవన్నీ చేసిమాడండి, ఎంత సరదాగా పుంటుండో! కాని... నిప్పుతో చెలగాటం పనికిరాదు, జాగర్ సుమా!!—

* * * * * చంద్రమా ము * * * * *

పంకెప తమాణులు

అంకెల గోవురము

$0 \times 9 + 8 =$	8
$9 \times 9 + 7 =$	88
$98 \times 9 + 6 =$	888
$987 \times 9 + 5 =$	8888
$9876 \times 9 + 4 =$	88888
$98765 \times 9 + 3 =$	888888
$987654 \times 9 + 2 =$	8888888
$9876543 \times 9 + 1 =$	88888888
$98765432 \times 9 + 0 =$	888888888

ఈ లెక్క చేయండి

ఈకనివద్ద బుట్టెడు మామిడిపట్లు ఉన్నాయి, తాని అవి ఎన్నో అతనికి లెక్క తెలియదు. అతనికి పది అంకెలవరకు మాత్రం లెక్కించటం తెలుసు. 'బుట్టలో మామిడిపట్లు ఎన్ని ?' అని అడిగితే అతనిలా చెప్పాడు :

రండేసి	పళ్లచోప్పన	పోగులు పెడితే,	ఒకపండు	మిగులుతుంది,
మూడేసి	పళ్లచోప్పన	పోగులు పెడితే,	రండుపళ్లు	మిగులుతై,
నాలుగేసి	పళ్లచోప్పన	పోగులు పెడితే,	మూడుపళ్లు	మిగులుతై,
అయిదేసి	పళ్లచోప్పన	పోగులు పెడితే,	నాలుగుపళ్లు	మిగులుతై,
ఆరేసి	పళ్లచోప్పన	పోగులు పెడితే,	అయిదుపళ్లు	మిగులుతై,
ఏడేసి	పళ్లచోప్పన	పోగులు పెడితే,	ఏమీ	మిగులపు,
ఎనిమిదేసి	పళ్లచోప్పన	పోగులు పెడితే,	ఏడుపళ్లు	మిగులుతై.

మరి, అతని బుట్టలోవున్న మామిడిపట్లు ఎన్నో మీరు చెప్పండి చూతాం.
మీరు చెప్పలేకపోతే జవాబుకు 51-వ పేజీ చూడండి.

అ ట్లి మీ ది బో మ్యూ

కంసుడు మధురాపట్టబానికి రాజు. ఆతని చెల్లెలు దేవకి. కంసునికి చెల్లెలు అంటే చాలా ప్రాణం. అందుచేత ఆమె వివహం వాలా గొప్పగా చేశాడు. ఆమె, ఆమె భర్త వసుదేవుడు ఎకిక్రన రథాన్ని తనె నఱుపుతున్నాడు.

ఉండింపు సాగుతూవుండగా ఒక ఆశరీరవాణి “ఓయా కంసుడా ! చూడగా నీపు పట్టి అమాయకునిలా ఉన్నావే. ఏ చెల్లెలిపయిన ఆభిమానపడి జప్పుడు రథాన్ని స్వయంగా తోలుతున్నావే, ఆ దేవకిదేవి కడుపున పుట్టే ఎనిమిదో శిశువు నిన్ను వంపి వేస్తాడు సుమా. ఏమరక, జాగర్గా ఉండు!” అని పలికింది.

ఈ మాటలు చెవినిపడగానే మారు ఆలోచన లేకుండా కంసుడు చురున కత్తిదూసి, దేవకిని నరకబోయాడు. వసుదేవుడు అడ్డుపచ్చ “బావా, నీకు నీ చెల్లెలు ఏమీ అపకారం చేయలేదుకదా. ఆమెకు పుట్టిన ఎనిమిదో బిడ్డకదా అపకారం చేసేది? అలాంటప్పుడు ఆమెకు పుట్టిన బిడ్డలనందరినీ నీకే వప్పగిస్తాము. నీ చెల్లెలిని వదలి పెట్టు” అని బతిమలాడాడు.

అప్పబికి కంసుని కోపం తగింది. ‘సరేనని వప్పుకొన్నాడు. కొంత కాలానికి దేవకి కడుపున ఒక కొడుకు పుట్టాడు. మాటప్రకారం వసుదేవుడు కొడుకును’ కంసు నికి ఒప్పగించాడు. కంసుడు వసుదేవుని నీతికి మెచ్చుకొని ‘వద్దులే, తీసుకువెళ్లు’ అన్నాడు. దీనికి వసుదేవుడు సంతోషించలేదు. ఏ నిమిషాన కంసుడి బుద్ధి మారు తుండేనని ఆతనికి అనుమానమే. ఇలా వసుదేవుడికి ఏడుగురు కొడుకులు పుట్టారు. వారినెవ్వురిని కంసుడు తాకలేదు.

ఇంతలో ఒకనాడు నారదుడు కంసుడివద్దుకువచ్చి, ‘నందుడు, వసుదేవుడు, వారి పరివారమూ కలిసి నీ కుటుంబానికి ఈరూపేరూ, లేకుండా చూడాలని ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు’ అని చెప్పాడు.

ఇది వినెసరికి కంసుని హృదయంలో ఆణిగిపోయిన కోపం మళ్ళి రేగింది. దేవకి దేవికి పుట్టిన ఏడుగురు కొడుకులనూ కనికరంలేకుండా వెంటనే చేంపి, చెల్లెలనూ బావనూ తన కోటలోనే బంధించివేశాడు.

ఎనిమిదో కాన్సుకి కేవలము విష్ణుమూర్తి దేవకి కడుపున జన్మించాడు. ఆ శిశువుకు విష్ణువుకి ఉన్నట్టుగానే నాలుగుచేతులూ, చేతులలో శంఖం, చక్రం, గద, పద్మమూ ఉన్నాయి. కుండలాలు, మణిహరము మొదలయిన ఆలంకారాలతో ఆతను ప్రకాశిస్తామున్నాడు! దంపతులు బంధింపబడిన ఆ కోటలోనే విష్ణుమూర్తి వారికి ప్రత్యక్షమే, కంసుని చేతికి చికిక్కుకుండా శిశువును గోకులంలో పున్న నేందుని యింటికి తీసుకుపామ్మన్నాడు. దోషలో నీకేమీ యిబ్బందులు లేకుండా చూస్తానని చెప్పి మాయమయినాడు.

పూర్తిగా తగ్గింపు దరలు

(కొద్ది రోజు లకు మాత్రం)

ఈ క్రింది పుస్తకాలలో మీకు కావలనినచి ఏవైనా పోస్టుఫార్ములు లేకుండా చేకగా తెప్పించుకోవచ్చును. 6-14-0 మనియార్డురుచేసిన 8-0-0 లు విలువగల పుస్తకాలు, 9-14-0 మనియార్డురుచేసిన 12-0-0 లు విలువగల పుస్తకాలు పోస్టుఫార్ములు మేమేఖరించి పంపుతాము. వి. పి. లు చెయ్యము. మీకు కావలనిన పుస్తకాలకు 6-14-0 కాని, 9-14-0 కానీ ముందుగా మనియార్డురుద్వారా పంపండి. పుస్తకాలు రిజిస్ట్రేషన్ పోస్టులో పంపుతాము.

విషాదం	[చలం]	వ్యాపారం	1	0	విషయం పెళ్ళి [సోమంచి]	నాటకం	0	12		
అనందం	..	..	1	0	కళ్యాణి	"	0	12		
త్యాగం	..	నాటకం	1	8	శ్రేయతర్వయి [ఆ. వెం. నర్స]	"	1	0		
ఉయదేవ	..	..	1	0	తీర్పు [దనికాండ]	కథా-నాటికల	0	12		
కొంక	..	..	1	0	నెంతు [కమ్పగంతుల]	కథల	1	0		
సావిత్రి	..	..	0	12	బుజవిముత్తి	"	1	0		
పురురవ	..	..	1	8	ఆనాపిల్ర ర్ [శాసీన]	"	0	12		
నాటికా గుచ్ఛం	..	..	1	4	శాస్త్రలిన	[హాప్రీవ్డ్]	నవల	2	0	
దీక్షాక్షుపు	[చక్రపాణి అనుషాధం]	0	12	చచ్చిపోయినచునిషి [పద్మరాజు]	"	0	12			
ఉదరనిషిత్తం (మైత్రా)	..	నాటకం	1	0	పొగదరండ	[కొ. పద్మవతి]	కథల	0	12	
ప్రశయరోగులు	[కుటుంబరావు]	నాటకం	1	0	నీపాయి	కథల	[శివ్ల్స్]	"	0	12
అరిశేషిన ఘటం	..	విదేశకథల	0	12	మూగళీవాయి	[గోళీలే]	"	1	4	
బీరకాయ పీచు	[కృష్ణమార్తి]	కథల	1	0	చుక్కలూగితలూ	[ఎం.ఎవ.మార్తి]	కథల	1	0	
మాలోమేము	..	..	1	0	హార్చె ప్రానెన్	[గడ్డె లింగయ్య]	నవల	1	0	
ప్రీవ్ & ప్రెజాసిన	..	..	1	0	స్వామ్పువాసవదత్తము	[కాటూరి]	కావ్యం	0	12	

యువ బుక్ డిప్సో

పోస్టుఫార్ము నెంబరు: 1686, మద్రాసు, 1.

3 కోట్ల అంద్రులకు 3 ఉత్తమ పత్రికలు

నేడె చందాదారులుకండి!

చందమామ
పిల్లలకు

సాలుచందా 5-0-0

రండెండ్లకు 9-0-0

సాలుచందా 3-0-0

రండెండ్లకు 5-0-0

యువ
యువ విద్యార్థులకు

శంద్ర జ్ఞాని

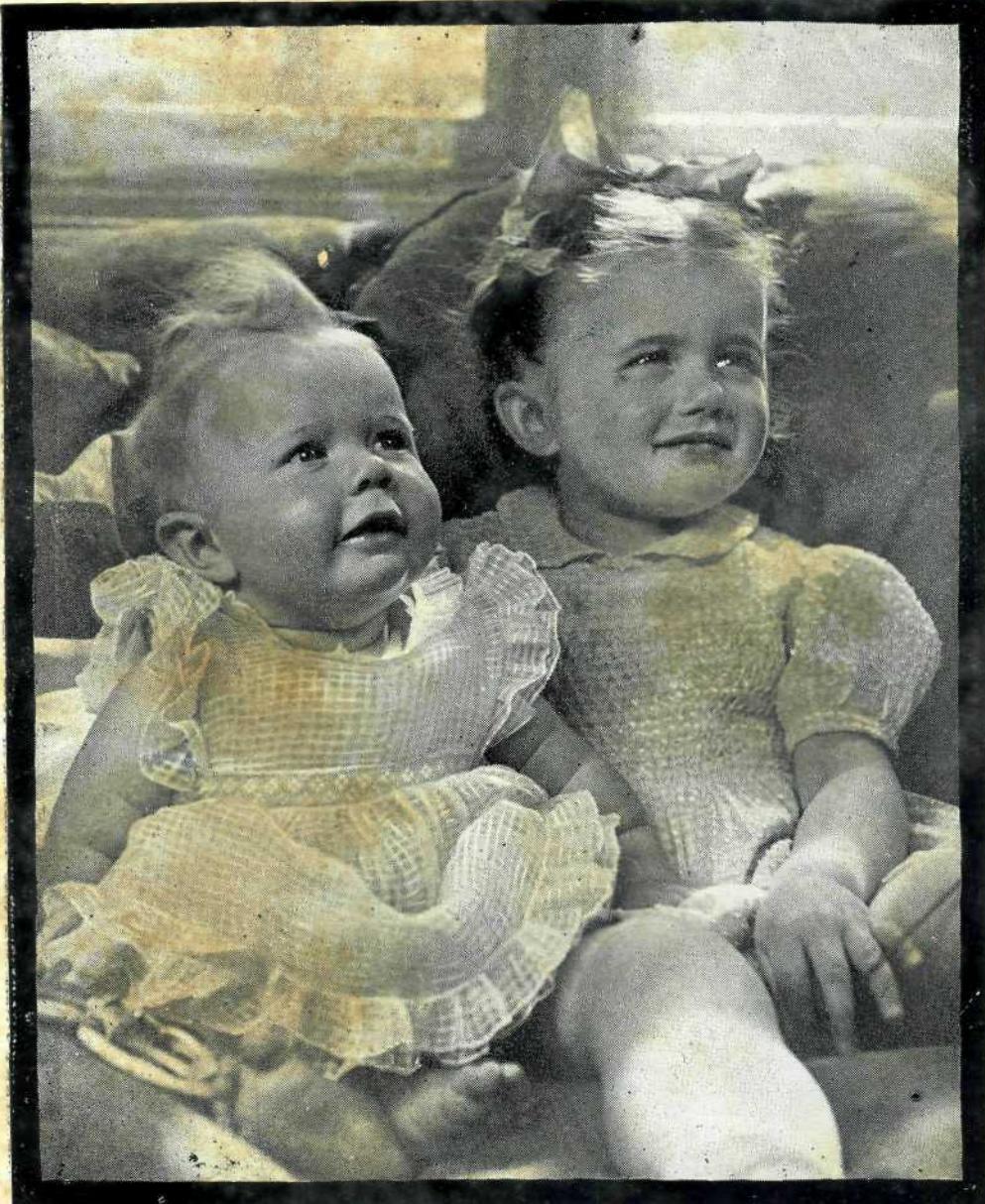
పెద్దలకు

సాలుచందా 5-8-0

రండెండ్లకు 10-0-0

ఆ ఫీ సు

పోస్టు బాక్సు నెం. 1686 :: మద్రాసు-1

Chandamama Jan. '49

Photo — British Information Service

అక్క చిల్డ్రన్

“ఎట్లా ఇప్పుడు ఇంటోకి పొవటం? గుడ్లు మట్టి అయితే అమృకోట్టదూ!”